Deanu gielda - Tana kommune

Møteinnkalling

Utvalg:	**Kommunestyret**
Møtested:	Rådhussalen, Tana Rådhus
Dato:	20.09.2012
Tidspunkt:	10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 464 00 200. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Innstillinger i følgende saker ettersendes:

PS 65/2012 Fastsetting av valgdag og åpningstid på valgtinget - Stortingsvalg og sametingsvalg 2013

PS 68/2012 Suppleringsvalg etter Eli Sabbasen (FrP)

12.09.2012

Frank M. Ingilæ
Ordfører

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
PS 58/2012	Godkjenning av innkalling		
PS 59/2012	Godkjenning av saksliste		
PS 60/2012	Godkjenning av protokoll fra 21.06.2012		
PS 61/2012	Plan for selskapskontroll 2012 - 2015		2012/2298
PS 62/2012	Eierskapskontroll Indre Finnmark Utviklingsselskap AS		2012/2296
PS 63/2012	Revidering av Tanaloven		
PS 64/2012	Revisjon - Reglement Godtgjørelse for folkevalgte		2012/2099
PS 65/2012	Fastsetting av valgdag og åpningstid på valgtinget - Stortingsvalg og sametingsvalg 2013		2012/840
PS 66/2012	Valg av Forliksråd - 2013-2016		2012/242
PS 67/2012	Suppleringsvalg etter Laura Kjølås (SV)		2012/1430
PS 68/2012	Suppleringsvalg etter Eli Sabbasen (FrP)		2012/2218
PS 69/2012	Referatsaker/Orienteringer - KST		2012/6
RS 13/2012	Melding om vedtak - Kontrollutvalgets sak 21/12 - Åpne møter i kontrollutvalget		2012/2297
RS 14/2012	Protokoll fra møte i Styret i Kontrollutvalgan IS 30.05.12		2012/1549
RS 15/2012	Protokoll fra KU - møte 28.8.2012		2012/1549
RS 16/2012	Møteprotokoll ELD 190612		2008/1034
RS 17/2012	Møteprotokoll ELD 100912		2008/1034
RS 18/2012	Nytt valgoppgjør - SV		2012/1430
RS 19/2012	Nytt valgoppgjør - FrP		2012/2218

PS 58/2012 Godkjenning av innkalling

PS 59/2012 Godkjenning av saksliste

PS 60/2012 Godkjenning av protokoll fra 21.06.2012

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	61/2012	20.09.2012

Plan for selskapskontroll 2012 - 2015

Vedlegg
1 Melding om vedtak - Kontrollutvalgets sak 22/12 - Plan for selskapskontroll 2012-2015
2 Plan for selskapskontroll 2012-2015

Kontrollutvalgets innstilling

1. Kommunestyret slutter seg til Plan for selskapskontroll for 2012 – 2015 med kontrollutvalgets prioriteringsliste.

Selskap	Prioritet i planen	Kontroll år	Type kontroll
ØFAS ANS	1	2012	Eierskapskontroll
Indre Finnmark utviklingsselskap	1	2013	Forvaltningskontroll
SEG AS	2	2013	Eierskapskontroll
Tanahall AS	3	2014	Eierskapskontroll
Varanger Kraft AS	4	2015	Eierskapskontroll

2. Kontrollutvalget gis myndighet til å foreta endringer i planen i planperioden.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i møte 28. august 2012, sak 22/12 behandlet Plan for selskapskontroll 2012 – 2015.

Det vises til melding om vedtak fra kontrollutvalget, samt til vedlagt Plan for selskapskontroll 2012 – 2015.

Vurdering

Kontrollutvalgan IS

Vår dato: 30. august 2012
Vår saksbehandler:
Sissel Mietinen tlf. 950 87 665
Sissel.mietinen@ffk.no

Tana kommune
Kommunestyret
Rådhusvn. 3
9845 TANA

MELDING OM VEDTAK – KONTROLLUTVALGETS SAK 22/12 – PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2012 - 2015

Kontrollutvalget har i møte 28. august 2012, sak 22/12 behandlet Plan for selskapskontroll 2012 - 2015 og fattet følgende enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til Plan for selskapskontroll 2012 – 2015 Tana kommune med følgende forslag til prioriteringsliste:

Selskap	Prioritet i planen	Kontroll år	Type kontroll
ØFAS ANS	1	2012	Eierskapskontroll
Indre Finnmark Utviklingsselskap	1	2013	Forvaltningskontroll
SEG AS	2	2013	Eierskapskontroll
Tanahall AS	3	2014	Eierskapskontroll
Varanger Kraft AS	4	2015	Eierskapskontroll

Plan for selskapskontroll oversendes kommunestyret til behandling med følgende anbefaling til vedtak:

1. Kommunestyret slutter seg til Plan for selskapskontroll for 2012 – 2015 med kontrollutvalgets prioriteringsliste.

Selskap	Prioritet i planen	Kontroll år	Type kontroll
ØFAS ANS	1	2012	Eierskapskontroll
Indre Finnmark utviklingsselskap	1	2013	Forvaltningskontroll
SEG AS	2	2013	Eierskapskontroll
Tanahall AS	3	2014	Eierskapskontroll
Varanger Kraft AS	4	2015	Eierskapskontroll

2. Kontrollutvalget gis myndighet til å foreta endringer i planen i planperioden.

Vadsø 30. 08. 2012

Sissel Mietinen
sekretariatsleder

Vedlegg: Plan for selskapskontroll 2012 - 2015

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL
DEANU GIELDA - TANA KOMMUNE
2012 - 2015

KONTROLLUTVALGAN IS

BEHANDLET I KONTROLLUTVALGET 28. AUGUST 2012

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING 3

2. EIERSKAPSKONTROLL 3

2.1 ORDINÆR EIERSKAPSKONTROLL 3

2.2 KONTROLL VED SELSKAPSETABLERING O. L. 3

3. FORVALTNINGSREVISJON I SELSKAP 4

4. PRIORITERING 4

4.1 GENERELT 4

4.2 HVILKE SELSKAP KAN KONTROLLERES? 5

4.3 PLANENS PRIORITERING 5

5. GJENNOMFØRING 6

6. RAPPORTERING 6

1. Innledning

Selskapskontrollen bygger på § 77 nr. 5 i kommuneloven:

> *"Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper mm."*

Forskrift om kontrollutvalg § 13 2. ledd inneholder krav om plan for selskapskontroll:

> *"Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden."*

Formålet med selskapskontrollen er å vurdere om den som utøver kommunens eierskap gjør dette i samsvar med de aktuelle lover og forvalter kommunens eierinteresser slik de er uttrykt i kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

For å avklare hvordan kommunens økonomiske interesser i et selskap blir ivaretatt, kan det være aktuelt å gå inn på selskapets status, økonomi og drift generelt. Organisering, ledelse, omstillingsevne og oppnådde resultat vil da ses i forhold til sammenlignbare virksomheter.

Selskapskontrollen kan deles i en obligatorisk del; eierskapskontrollen, og en valgfri del; forvaltningsrevisjonen. Regelmessig kontroll av forretningsmessige disposisjoner hører ikke med i kontrollen.

2. Eierskapskontroll

2.1 Ordinær eierskapskontroll

Denne kontrollen vurderer om selskapets virksomhet gjennom en periode på noen år har foregått på forsvarlig måte økonomisk og driftsmessig, i tråd med lover og vedtekter og innenfor kommunens forutsetninger. Eierrepresentantenes rolle og rapportering til kommunen belyses også. Eierskapskontroll i selskap bør koordineres med eventuelle andre eiere.

2.2 Kontroll ved selskapsetablering o. l.

Ved etablering eller avvikling av selskap og ved ulike former for overføring av formuesgoder, skjer det transaksjoner og prosesser som i stor grad er lovregulert og

krever vedtak i eiermøte. Slike engangskontroller vil særlig se på kommunestyrets forutsetninger/ vedtak og lovregulering av prosesser, for eksempel knyttet til verdifastsettelser.

3. Forvaltningsrevisjon i selskap

Forvaltningsrevisjon i selskap skal som hovedregel innrettes mot å vurdere virkningene av offentlige tiltak. Søkelyset skal derfor i første rekke rettes mot kommunens styring og selskapets ivaretakelse av (pålagt) samfunnsoppgave. Forvaltningsrevisjon skal gi relevant informasjon til kommunestyret om iverksetting og virkninger av offentlige tiltak. Målsettingen vil være å gi kommunestyret et bedre grunnlag for å fatte vedtak, eventuelt endre eller evaluere tidligere vedtak, og dermed medvirke til en bedre måloppnåelse samt at målene blir nådd med minst mulig ressursbruk.

Utvelgelse av forvaltningsrevisjonsprosjekt i selskap skal underlegges de samme vesentlighets- og risikovurderinger som gjelder for forvaltningen for øvrig. Det vil også være nødvendig å koordinere eventuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt med eventuelle andre eiere.

Kommunelovens § 80 gjør klart at kontrollorganene har full innsynsrett i interkommunale selskap, aksjeselskap der kommuner og/eller fylkeskommuner eier alle aksjene og i heleide datterselskap av slike selskap. Denne innsynsretten er en forutsetning for forvaltningsrevisjon.

4. Prioritering

4.1 Generelt

Selskapskontrollen prioriteres etter følgende kriterier:

1. Selskap som peker seg ut pga tidligere kontroller og annen risikokunnskap om selskapet
2. Selskap som gir et direkte tjenestetilbud til kommunen innbyggere
3. Selskap som har et samfunnsmessig ansvar
4. Selskap som leverer virksomhetskritiske tjenester til kommunen
5. Selskap som er heleid av kommunen
6. Selskap der kommunen har betydelig eierinteresse i antall aksjer(flertall) eller stor økonomisk del av aksjekapitalen

Kriteriene er fastsatt ut fra to hensyn:

- Fokus på brukerperspektivet
- Fokus på økonomiske interesser

Disse hensynene er i samsvar med kommunaldepartementets merknader. Vedlagt følger en fullstendig oversikt over selskaper som kommunen har eierskap i.

Kontrollutvalget gis myndighet til å avgjøre hvor mange selskapskontroller som skal gjennomføres i planperioden, samt å foreta endringer og omprioriteringer.

4.2 Hvilke selskap kan kontrolleres?

Ulike typer selskap kan kontrolleres, avhengig av hvilken type kontroll som skal gjennomføres.
Ved gjennomføring av utvidet eierskapskontroll (forvaltningsrevisjon),
Jf. kommuneloven § 80 :

- Aksjeselskap der fylkeskommunen selv eller sammen med andre fylkes-/ kommuner eier alle aksjene
- Interkommunale selskap opprettet i henhold til lov om interkommunale selskap
- Aksjeselskap der både fylkeskommunen og andre (private) er eiere

Ved gjennomføring av eierskapskontroll, jf. kommuneloven § 77 nr. 5:

- Kontroll med kommunens interesser i selskaper m.m.

4.3 Planens prioritering

Tana kommune har eierinteresser i 12 selskaper.

Tana kommunale eiendomsselskap AS
Tana kommunale eiendomsselskap KF
Samisk nærings og utredningssenter AS
Tana arbeidsservice AS
Indre Finnmark utviklingsselskap AS m/datterselskap
Varanger Kraft AS m/datterselskap
Øst – Finnmark avfallsselskap ANS m/datterselskap
Tanahall AS
Gjeddevann vannverk BA
Biblioteksentralen A/L
Finnmark kommunerevisjon IKS
NORA – senteret IKS

Det er gjennomført selskapskontroll i Tana arbeidsservice as, Indre Finnmark utviklingsselskap as og Norasenteret IKS i forrige valgperiode. Disse ble utført som eierskapskontroll av Kontrollutvalgan IS.

Med bakgrunn i ovenstående prinsipper for prioritering av selskapskontroll gjøres følgende prioritering for 2012 – 2015:

Selskap	Prioritet i planen	Kriterium	Kontroll år	Type kontroll
ØFAS ANS	1	6	2012	Eierskapskontroll
IFU AS	2	3		Forvaltningskontroll
SEG AS	3	6	2013	Eierskapskontroll
Tanahall AS	4	6	2014	Eierskapskontroll
Varanger Kraft AS	5	4	2015	Eierskapskontroll

1. Gjennomføring

Eierskapskontrollen gjennomføres av Kontrollutvalgan IS eller den kontrollutvalget måtte bestemme. Eventuell forvaltningsrevisjon gjennomføres av Finnmark kommunerevisjon IKS.

Kontrollhandlingene skal utføres i samsvar med faglig etablerte og anerkjente standarder, jf. NKRF`s veileder "Selskapskontroll fra a – å".

Kontrollutvalget avgjør selv hvordan og hvor ofte det blir rapportert til utvalget om fremdrift og resultater av pågående selskapskontroller. Det er en forutsetning at kontrollutvalget holder seg orientert.

2. Rapportering

Resultatene av selskapskontrollen skal rapporteres årlig til kommunestyret Forhold av særlig betydning for kommunestyret skal rapporteres omgående.

Et selskap som er omfattet av selskapskontroll og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal alltid gis anledning til å uttrykke sitt syn på de forhold som blir omtalt i rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten

VEDLEGG TIL PLAN FOR SELSKAPKONTROLL
Oversikt over kommunens eierinteresser i selskap – kilde: årsregnskap 2011/ offentlige registre

Selskap	*Balanseført verdi 31.12.2011*	*Aksjekapital/ aksjer*	*kommunens andel*	*Øvrige eiere, i flg. Off. register*	*Kategori*[1]
ØFAS ANS (962 372 767)	*2 345 731*	*7,5 mill*	*2345 aksjer,31,21 %*	*Kommunene i Øst - Finnmark*	6
Finnmark kommunerevisjon IKS (971 539 544)	*54 500 Ikke i balansen*	*763 750*	*1 andel - 7,14 %*	*Kommunene i Øst – Finnmark + Nordkyn*	3
Tana kommunale eiendomsselskap KF (990 137 544)	*Ikke i balansen*	*??*	*100 %*	*Utfører kommunens boligforvaltning*	*2*
Tana kommunale eiendomsselskap AS (971 186 801)	*600 000*	*600 000*	*60 aksjer - 100 %*		2
Varanger kraft AS (985 188 092)	*400 000*	*3,2 mill*	*40 aksjer -12,5 %*	*Kommunene i Øst - Finnmark*	4
Samisk nærings - og utredningssenter AS(976 034 503)	*50 000*	965 000	850 aksjer – 88,08 %	Nord – Lappland Regionråd og Davvi Girji AS	6
Biblioteksentralen AL (910 568 183)	*600*	*Tana kommune har 2 andeler Øvrige aksjonærer: 419 kommuner(inkl. Tana) - 3301 aksjer – 86,55 %, 14 fylkeskommuner – 420 aksjer – 11,01 %, KS – 83 aksjer – 2,18 %, Norsk bibliotekforening – 10 aksjer – 0,26 %*			
Gjeddevann vannverk AL (870 076 762)	*78 500*	??	8 %	???	
Tana Arbeidsservice AS (981 357 809)	*100 000*	*250 200*	*100 aksjer – 71,94 %*	*Berlevåg kommune*	*3*
Indre Finnmark utviklingsselskap AS (984 863 268)	*100 000*	*800 000*	*200 aksjer – 25 %*	*Nesseby, Karasjok og Porsanger kommuner*	3
Tanahall AS (992 106 913)	*1 500 000*	*1 000 000*	*660 aksjer – 66 %*	*Viddas AS*	6
NORA senteret IKS (981 463 765)	*Ikke i balansen*		*2 andeler - 12 %*	*Båtsfjord, Lebesby, Vardø, Vadsø, Sør –Varanger.*	3

[1] I hht kriteriene i planens pkt.4.1

Utarbeidet juli 2012

AKSJONÆRAVTALE
mellom
kommunene Karasjok, Porsanger, Tana og Nesseby
vedrørende eierskapet i
Indre Finnmark Utviklingsselskap AS

Inngått 24.april 2002

1. FORMÅL

Denne avtalen skal regulere kommunenes opptreden som eiere av selskapet Indre Finnmark Utviklingsselskap AS.

2. SELSKAPETS FORRETNINGSIDÉ

Indre Finnmark Utviklingsselskap (IFU) skal ha som sitt viktigste formål å få fram flere, bedre og mer lønnsomme forretningsmessige prosjekter i indre Finnmark. Kommunene skal sikre selskapet en tilstrekkelig økonomisk plattform for å løse denne oppgaven, i form av driftsmidler. I dette ligger også ansvaret for at andre offentlige aktører gir et tilstrekkelig økonomisk bidrag.

Selskapets samlede driftskostnader skal på denne måten dekkes av det offentlige, slik at ansatte i IFU kan yte gratis rådgivning/veiledning i de bedrifter/prosjekter IFU går inn i. Det er kun når selskapet påtar seg større prosjektoppgaver utenfor sitt primære ansvarsområde at IFU kan ta seg betalt for sine tjenester.

Kommunene forplikter seg til å hindre en utvikling hvor IFU tvinges til å etablere egne inntjeningskrav. IFU skal ikke drive ordinær konsulentvirksomhet.

3. EIERFORUMETS ROLLE

På generalforsamlingen møter ordfører i hver av de fem kommunene, og representanter fra eventuelle andre aksjonærer.

I forbindelse med ordinær generalforsamling skal det gjennomføres en samling med et såkalt eierforum. Eierforumet består av generalforsamlingens medlemmer. Dersom det avtales særskilt kan eierne delta med flere representanter i eierforumets møte. Hensikten med eierforumet er tredelt:

1. Foreta en oppsummering/evaluering av selskapets arbeid siste periode eller siste år, sett fra selskapets og eiernes side.
2. Drøfte selskapets framtidige strategi og hovedprioriteringer.
3. Drøfte samarbeidsrelasjonene mellom selskapet og kommunene, og mellom selskapet og andre sentrale samarbeidspartnere.

Eierforumet er et rådgivende forum og har ikke instruksjonsmyndighet overfor selskapets styre.

Styret har anledning til å sammenkalle eierforumet på andre tidspunkter enn ved ordinær generalforsamling.

4. KOMMUNENES EIERPOSISJON

Ved oppstarten av selskapet er det kun kommunene i indre Finnmark ved Porsanger, Karasjok, Tana og Nesseby som er aksjonærer. Kommunene har en felles ambisjon om å trekke inn flere eiere på sikt. Dette kan både være private interessenter/selskaper og andre offentlige organisasjoner.

Selskapets styre skal tilrettelegge denne prosessen i henhold til vedtektene, mens generalforsamlingen tar endelig stilling til godkjenning av ny aksjonærer. Det forutsettes enstemmighet om slik spørsmål. Eierutvidelsen kan skje som aksjeemisjon eller ved salg av aksjer fra dagens eiere.

En eierutvidelse skal ikke endre styrkeforholdet mellom de fem kommunene. De skal fortsatt ha like eierandeler. Det forutsettes videre at kommunene aldri i sum skal eie mindre enn 51% av aksjene i selskapet. Dersom en kommune velger å gå ut av selskapet skal de gjenværende kommunene forplikte seg til å kjøpe opp den uttredende kommunens aksjer med like andeler.

5. LANGSIKTIG ØKONOMISK AVTALE

Selskapets økonomiske plattform er avhengig av mange offentlige aktører. Dersom en enkelt kommune gjør avvikende vedtak vil dette ha konsekvenser for alle de andre. For å sikre en ryddig og forutsigbar prosess, er kommunene enige om følgende:

- Dagens økonomiske bidrag til selskapet fra den enkelte kommune skal stå fast i minimum 4 år, dvs. minimum til utgangen av år 2005.
- Dersom en enkelt kommune får problemer med sitt engasjement, skal det raskt innkalles til møte i selskapets styre og eierforumet, for om mulig å avklare situasjonen.
- Dersom en enkelt kommune ønsker å fratre selskapet, er dette mulig, men med følgende konsekvenser:
  - Selskapets lokale kontor i aktuelle kommune nedlegges ved utgangen av første årsskifte.
  - Kommunen dekker sine økonomiske forpliktelser fram til første årsskifte, men minimum i 6 måneder.

6. EVALUERING

Selskapet styre er ansvarlig for at det gjennomføres nødvendig evaluering av selskapets virksomhet, og eierforumet benyttes som rådgivende forum i denne sammenheng.

I tillegg skal det innen 1.juli 2005 gjennomføres en større evaluering av selskapets virksomhet og resultater. Denne evalueringen skal gjennomføres av en ekstern og uavhengig virksomhet/person, og skal danne grunnlaget for en eventuell ny avtale mellom kommunene, og mellom selskapet og andre samarbeidspartnere og finansiører.

7. INVESTERINGSSELSKAP

Kommunene har en felles ambisjon om at det etableres et investeringsselskap med base i indre Finnmark. Et slikt selskap vil utgjøre en nødvendig støttespiller for Indre Finnmark Utviklingsselskap AS.

8. GENERELT

Kommunene skal tilstrebe å opptre som gode eiere. Det innebærer at det stilles resultatkrav til selskapet, men at selskapets styre og ledelse har ansvaret for å velge hvordan resultatene skal skapes. I tillegg til å stille klare resultatkrav skal det legges vekt på å skape allmen oppslutning og tillit til selskapets virksomhet. Kommunene må evne å se helheten i selskapets virksomhet, det vil si nytten selskapet har for hele indre Finnmark.

Karasjok, 24/04- 2002

Thore Sundfær
Ordfører i Nesseby kommune

Ingrid Smuk Rollstad
Ordfører i Tana kommune

Bjørn Søderholm
Ordfører i Porsanger kommune

Kjell Sæther
Ordfører i Karasjok kommune

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	62/2012	20.09.2012

Eierskapskontroll Indre Finnmark Utviklingsselskap AS

Vedlegg
1 Melding om vedtak - Kontrollutvalgets sak 8/12 - Eierskapskontroll Indre Finnmark Utviklingsselskap AS
2 Rapport

Kontrollutvalgets innstilling

Deanu gielda/Tana kommune bør utarbeide eierskapsstrategier som fremkommer i anbefalingene fra KS Eierforum, herunder:

- Eierskapsmelding, som kommunens overordnede styringsinstrument for utskilte virksomheter/selskap.
- En klar og presis eierstrategi for oppfølging av selskapene hvor eiers forventninger til det enkelte selskap formuleres.
- Gjennomføre, som en del av folkevalgtopplæringen, obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.
- Kontrollutvalget ber kommunestyret påpeke brudd på bestemmelsene om lovbestemt kjønnsbalanse for selskapet styrende organer.
- Kontrollutvalget vil prioritere en oppfølging ved at det gjennomføres forvaltningskontroll i selskapet, i samarbeid med de øvrige eierkommunene og Finnmark fylkeskommune.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har i møte 28. august 2012 i sak 8/12 behandlet eierskapskontroll i Indre Finnmark utviklingsselskap AS.

Det vises til melding om vedtak fra kontrollutvalget, samt til vedlagt rapport.

Vurdering

Kontrollutvalgan IS

Vår dato: 30. august 2012

Vår saksbehandler:
Sissel Mietinen tlf. 950 87 665
Sissel.mietinen@ffk.no

Tana kommune
Kommunestyret
Rådhusvn. 3
9845 TANA

MELDING OM VEDTAK – KONTROLLUTVALGETS SAK 8/12 – EIERSKAPS – KONTROLL INDRE FINNMARK UTVIKLINGSSELSKAP AS

Kontrollutvalget har i møte 28. august 2012, sak 8/12 behandlet eierskapskontroll i Indre Finnmark utviklingsselskap AS og fattet følgende enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget oversender rapporten om eierskapskontroll i Indre Finnmark Utviklingsselskap AS til kommunestyret med følgende anbefaling til vedtak:

Deanu gielda/ Tana kommune bør utarbeide eierskapsstrategier som fremkommer i anbefalingene fra KS Eierforum, herunder:

- Eierskapsmelding, som kommunens overordnede styringsinstrument for utskilte virksomheter/selskap.
- En klar og presis eierstrategi for oppfølging av selskapene hvor eiers forventninger til det enkelte selskap formuleres.
- Gjennomføre, som en del av folkevalgtopplæringen, obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.
- Kontrollutvalget ber kommunestyret påpeke brudd på bestemmelsene om lovbestemt kjønnsbalanse for selskapet styrende organer.
- Kontrollutvalget vil prioritere en oppfølging ved at det gjennomføres forvaltningskontroll i selskapet, i samarbeid med de øvrige eierkommunene og Finnmark fylkeskommune.

Vadsø 30. 08. 2012

Sissel Mietinen
sekretariatsleder

VEDLEGG: Rapport om eierskapskontroll

Kontrollutvalgan IS

Rapport – Selskapskontroll ved Indre Finnmark Utviklingsselskap 2011

For
kontrollutvalget i
Tana kommune

Innholdsfortegnelse

1 Sammendrag 4
1.1 Bakgrunn for prosjektet 4
1.2 Metode 4
1.3 Funn 5
1.4 Konklusjon 6
1.5 Anbefalinger 7
2 Innledning 7
2.1 Bakgrunn, formål og problemstillinger 7
3 Kort om metode 8
4 Faktabeskrivelse 9
4.1 Innledning 9
4.2 Nærmere om selskapet 10
(a) Eierskapsforhold 10
(b) Avtalemessige forhold 12
(c) Forpliktelser vis a vis offentlige instanser 13
(d) Juridiske forhold 13
(e) Organisasjon 14
(f) Miljø 14
(g) Fremtidsutsikter 14
(h) Tilbakemelding fra revisor 15
5 Vurderinger 15
5.1 Selskapsforhold / eierskap 15
5.2 Avtalemessige forpliktelser 16
5.3 Forpliktelser vis a vis offentlige instanser 16
5.4 Juridiske forhold 16
5.5 Organisatoriske forhold 16
5.6 Fremtidsutsikter 16
6 Konklusjon 17
7 Anbefalinger 18
Vedlegg 1: Dokumentliste 19
Vedlegg 2: Aksjonæravtale/selskapsvedtekter 20
Vedlegg 3: Uttalelse fra selskapets daglige leder og styreleder 21
Vedlegg 4: Uttalelse fra eierrepresentanter 22
Vedlegg 5: Uttalelse fra rådmannen i Tana kommune 23
Vedlegg 6: KS Eierforums Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, Kap. 2 24

1. Sammendrag

1.1 Bakgrunn for prosjektet

Bakgrunnen for prosjektet er de respektive eierkommuners Plan for selskapskontroll 2009 – 2012, vedtatt av kommunestyrene i Tana, Nesseby, Karasjok og Porsanger.

I denne kontrollen er hovedformålet å vurdere eiernes oppfølgning av eierskapet i Indre Finnmark Utviklingsselskap AS med datterselskapet Indre Finnmark Investeringsselskap AS, etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften foreskriver.

Mandat for gjennomføring av prosjektet er vedtatt av kontrollutvalgene i Tana, Nesseby, Karasjok og Porsanger kommuner. Fra kontrollutvalgenes bestilling framgår det at følgende problemstillinger skal besvares:

- *Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?*
    - *Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?*
    - *Er rutinene gode nok og blir de fulgt?*
- *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*

1.2 Metode

Denne selskapskontrollen er gjort i overensstemmelse med kommunelovens regler om gjennomføring av selskapskontroll i §§ 77 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14.

Selskapskontrollen bygger på informasjon fra eiere, styret og administrasjonen samt åpne kilder, herunder Foretaksregisteret, www.purehelp.no, www.proff.no, mv. Bruken av kilder utover informasjon fra eierne er gjort for å sikre at eierstyringen også er omsatt i praksis.

Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiernes formål og i utgangspunktet ikke en kontroll av innholdet i selskapets drift.

1.3 Funn

Nedenfor gjengis de viktigste funn i selskapskontrollen:

- Det er ikke avdekket forhold ved selskapet som tilsier at det foreligger uregelmessigheter i forhold til formelle krav etter selskapslov (Lov om aksjeselskaper).

  Det registreres imidlertid at:

  - Det er ikke utarbeidet et system for systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid (HMS-reglement) i selskapet, jfr. krav i Arbeidsmiljøloven § 3-1, men dette er av selskapet vurdert som unødvendig da det kun er daglig leder som er ansatt i selskapet.
  - Det ikke vedtatt etiske retningslinjer for selskapet.
  - Selskapet har ikke tegnet styreansvarsforsikring, Styreansvarsforsikring er for øvrig ikke et lovkrav, men er likevel å anbefale med tanke på at styremedlemmene er personlig ansvarlig for sin rolleutøvelse i selskapet, selv om den enkelte er oppnevnt fra eierkommune. Styret har en svært viktig rolle som ledere av selskapet og medlemmene kan stilles strafferettslig og erstatningsmessig til ansvar for vervet.

- Styret i morselskapet og styret i datterselskapet består av samme personer. Det kan reises spørsmål ved om denne praksis er forsvarlig og ryddig sett i forhold til rolle- og myndighetsfordeling mellom mor og datter. Hvem skal for eksempel være generalforsamling for datterselskapet?

- Kommunen har ikke utarbeidet en eierskapsmelding som overordnet politisk styringsinstrument eller etablert eierstrategier for selskapet utover det som er nedfelt i selskapsavtalen:

  - Det er ikke lagt rutiner for at innkallinger til og protokoller fra generalforsamling synliggjøres for kommunestyret.
  - Det mangler faste rutiner for kommunikasjon mellom kommunestyret og kommunens eierrepresentanter, herunder eventuelle drøftinger i kommunestyret på saker som skal behandles i generalforsamlingen og rapportering til kommunestyret fra kommunens representant etter slike møter.
  - Det gis ingen spesielle fullmakter til kommunens eierrepresentant fra kommunestyret om enkeltsaker som skal behandles i generalforsamlingen. Fullmektig har dermed en løpende generell fullmakt for å representere kommunestyrets eierinteresser i selskapet på eget skjønn.
  - Det er ikke obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.

1.4 Konklusjon

På bakgrunn av de gitte problemstillinger og vurdering av de konkrete funn slik de fremkommer i rapporten er vi kommet frem til følgende konklusjoner:

1. **Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser? Herunder:**

   - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
   - Er eventuelle rutinene gode nok, og blir de fulgt?

- Kommunestyret har ikke vedtatt en overordnet strategi for utøvelse av sitt eierskap i selskap som anbefalt av KS Eierforum. Kommunen har heller ikke utarbeidet rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser, herunder evaluering av selskapsavtale, kommunikasjon med- og fullmakter til kommunens representanter i forhold til saker som skal behandles i eierorganet og rapportering til kommunestyret om fattede vedtak i dette.

2. **Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

- Det er ingen indikasjoner på at eiernes formål ikke etterleves av virksomheten.

- Ut over dette er det ingen åpenbare indikasjoner på at eierinteressene ikke utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

Det reises likevel spørsmål ved om det er en forsvarlig og ryddig praksis at styret i morselskapet og i datterselskapet består av de samme personer. Dette sett i forhold til rolle- og myndighetsfordeling mellom mor- og datterselskap.

1.5 Anbefalinger

Med utgangspunkt i de funn som er gjort i denne selskapskontrollen anbefaler Kontrollutvalgan IS at eierne tar stilling til om de vil etterleve eller eventuelt begrunne hvorfor de ikke følger følgende:

KS Eierforums anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, herunder:

- Eierskapsmelding, som kommunens overordnede styringsinstrument for utskilte virksomheter/selskap.
- En klar og presis eierstrategi for oppfølging av selskapene hvor eiers forventninger til det enkelte selskap formuleres.
- Evaluering av selskapets vedtekter/aksjonæravtale, også med tanke på om det er samsvar mellom disse og ordninger som praktiseres i selskapet.
- Samhandling mellom kommunestyret og kommunens eierrepresentant/fullmektig.
- Gjennomføre, som en del av folkevalgtopplæringen obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.
- Øvrige forhold som fremkommer i anbefalingene fra KS Eierforum.

2. Innledning

2.1 Bakgrunn, formål og problemstillinger

Bakgrunnen for selskapskontrollen er de respektive eierkommuners plan for selskapskontroll 2009-2012 vedtatt av kommunestyrene i hhv. Tana, Nesseby, Karasjok og Porsanger.

I denne selskapskontrollen er hovedformålet å vurdere eiernes oppfølging av eierskapet i Indre Finnmark utviklingsselskap AS, med datterselskapet Indre Finnmark Investeringsselskap AS, etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften foreskriver. Kontrollen tar sikte på å besvare følgende hovedproblemstillinger:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Mandatet for gjennomføring av prosjektet er gitt av kontrollutvalgene i alle eierkommunene. Kontrollen er samordnet eierkommunene imellom hva gjelder innhenting av felles informasjon fra selskapets administrasjon og styre, og gjennomført av de respektive kontrollutvalgssekretariatene Kontrollutvalgan IS og KUSEK IKS.

Det settes opp en rapport for hver kommune, og rapportene kan derfor variere innholdsmessig hva gjelder den enkelte eierkommunes interne forhold. De forhold som omhandler selskapet direkte vil imidlertid være identisk for alle kommunene.

3. Kort om metode

Denne selskapskontrollen er gjort i overensstemmelse med kommunelovens regler om gjennomføring av selskapskontroll i §§ 77 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14.

Selskapskontrollen har i utgangspunktet en bred tilnærming og søker å fange opp flest mulige problemstillinger relatert til eierskapsoppfølgingen. Utover dette vil kontrollen ikke gå i dybden. Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiernes formål, såkalt eierskapskontroll som beskrevet i kontrollutvalgsforskriften § 14. Dette innebærer at kontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller således utenfor denne kontrollen.

Rapporten bygger på informasjon fra eiere, styret og administrasjonen samt åpne kilder, herunder Foretaksregisteret, www.purehelp.no, www.proff.no, mv. Bruken av kilder utover informasjon fra eierne er gjort for å sikre at eierstyringen også er omsatt i praksis.

Egenerklæring fra selskapets styre om ulike forhold knyttet til selskapet er gitt ved besvarelse av et særskilt spørreskjema med hovedtemaene generelt, selskapsforhold, avtalemessige forpliktelser, juridiske forhold, organisatoriske forhold og økonomiske forhold. Erklæringen vedlegges rapporten.

De respektive kommuners eierrepresentanter i generalforsmalingen har fått tilsendt spørreskjema angående sin og kommunens rolle som eiere av IFU. Vi ikke mottatt tilbakemelding fra eierrepresentanten for Tana kommune.

Den samlede dokumentasjon om selskapet mottatt fra eiere, styret og daglig leder fremgår av dokumentliste i vedlegg 1.

Som det fremgår av rapporten vil det enkelte steder presenteres informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjon om den rene eierstyringen. Når dette allikevel presenteres er det som bidrag til helhetsbilde som igjen er av sentral verdi for vurdering av eierstyringen i selskapet og om denne fungerer i praksis.

Informasjonsinnhentingen og vurderingen i denne kontrollen er i hovedsak gjort med utgangspunkt i følgende kilder:

- Lov og forskrift
- Aksjonæravtale/selskapets vedtekter
- Eiermeldinger med strategier om dette foreligger
- KS Eierforums *Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak* (revidert februar 2011) *(Teksten i dokumentets kap. 2 er gjengitt i Vedlegg 6)*

Hovedfokus i rapporten vil være på negative funn. Det vil si at det som i utgangspunktet er i orden, ikke vil være gjenstand for nærmere omtale eller vurdering.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildetilfang i denne selskapskontrollen har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å gjennomføre kontrollen i tråd med de problemstillinger kontrollutvalgene har vedtatt.

Rapporten har før ferdigstillelse vært fremlagt til uttalelse hos selskapet v/daglig leder og styreleder for eventuelle klargjøringer i forhold til faktagrunnlaget slik det framkommer i rapporten for det første, og for det andre for generelle kommentarer. Eventuelle fakta feil og misforståelser er deretter rettet opp i tilhørende deler av rapporten, mens generelle kommentarer er uavkortet lagt ved rapporten (Vedlegg 3).

Ferdig rapport er deretter sendt eierne v/eierrepresentantene for uttalelse, og innkomne kommentarer er uavkortet lagt ved rapporten (Vedlegg 4).

Også rådmannen i de respektive eierkommuner har fått den ferdige rapporten til uttalelse i tråd med kommunelovens bestemmelser. I denne rapporten er uttalelse fra rådmannen i Tana kommune lagt ved (Vedlegg 5).

4. Faktabeskrivelse

4.1 Innledning

Indre Finnmark Utviklingsselskap AS (IFU) eies av kommunene Tana, Nesseby, Karasjok og Porsanger med 25 % aksjeandeler på hver kommune. Selskapets forretningsadresse er i Karasjok. Pricewaterhousecoopers AS er selskapets revisor.

I henhold til selskapets vedtekter skal Indre Finnmark Utviklingsselskap AS (IFU) være et regionalt instrument for næringsutvikling. IFU skal ha som overordnet mål for all aktivitet (å få) frem flere, bedre og mer lønnsomme forretningsmessige prosjekter i indre Finnmark. Selskapet skal drive bedriftsutvikling gjennom profesjonell veiledning og rådgivning. Det tas sikte på innovasjon og nyskaping i bedrifter med vekstpotensial, vitalisere og bygge næringsmiljøer og bygge opp nettverk og strategiske allianser i eksisterende næringsliv.

Selskapet har ikke som mål å gå med overskudd.

Kommunenes opptreden som eiere i selskapet er regulert i aksjonæravtale inngått 24. april 2002. Avtalen berører selskapets forretningsidé, eierforumets rolle, kommunenes eierposisjon, langsiktig økonomisk avtale mellom eierkommunene, evaluering av selskapets virksomhet, etablering av investeringsselskap som støttespiller for selskapet.

Kommunene skal sikre selskapet en tilstrekkelig økonomisk plattform for å løse oppgaven, i form av driftsmidler. I dette ligger også ansvaret for at andre offentlige aktører gir et tilstrekkelig økonomisk bidrag.

Aksjonæravtalen vedlegges rapporten (Vedlegg 2).

4.2 Nærmere om selskapet

(a) Eierskapsforhold

Nærmere om morselskapet(IFU)

Indre Finnmark Utviklingsselskap AS (IFU) ble formeldt stiftet 31.7.2002 av kommunene Tana, Nesseby, Karasjok og Porsanger med 25 % eierandel på hver kommune. Selskapets samlede aksjekapital er kr. 800 000. Selskapets generalforsamling består til vanlig av ordførerne i de fire eierkommunene. Det står også den enkelte eierkommune fritt å representere sine aksjeandeler ved fullmektig. Innkallinger og møteprotokoller for generalforsamlinger sendes ifølge daglig leder til den enkelte eierrepresentant, men ikke til kommunen som juridisk person.

Ifølge egenerklæring fra selskapets styre og intervju med daglig leder har IFU jevnlige møter med administrasjonen i eierkommunene der både rådmann og ordfører møter. De bestreber seg også å gjennomføre årlige møter med formannskapene i eierkommunene.

Morselskapets styre

Selskapet skal i henhold til vedtektene § 5 ha et styre på 5 - 7 medlemmer etter generalforsamlingens beslutning. Styret velges for et år av gangen. Styremedlemmene kan ta gjenvalg. Det velges en valgkomite bestående av en representant fra hver kommune som fremmer forslag til styresammenslutningen overfor generalforsamlingen. Lederen i valgkomiteen velges fra den kommunen selskapet har sin forretningsadresse.

Styrets sammensetning i følge offentlig register:

Daglig leder: Veslemøy Kristine Dahl
Styrets leder: Anne Jorun Kjær
Nestleder: Ragnhild Vassvik Karlstad

Styremedlem: Berit Ingrid Smuk Rolstad
Styremedlem: Knut Inge Store
Styremedlem: Anne Kari Iversen
Varamedlem: Alfred Peder Larsen
Varamedlem: Svein Sjøveian

Kjønnsfordelingen blant styrets faste medlemmer er dermed 80 % kvinner og 20 % menn, mens lovkrav er minimum 40 % fra hvert kjønn. Tar en varamedlemmene med i beregningen er fordelingen ca. 57 % kvinner og 43 % menn.

Rolleinformasjon
Ifølge opplysninger på www.proff.no kan en ikke se at noen av styrets medlemmer eller varamedlemmer har direkte personlige interesser mot IFU eller IFI.

Datterselskap(IFI)

Datterselskapet Indre Finnmark Investeringsselskap AS (IFI) ble stiftet den 4.9.2003 og eies 100 % av Indre Finnmark utviklingsselskap AS. Selskapets aksjekapital er på kr. 775 000,-, fordelt på 775 aksjer á kr. 1000,-.
I forretningskonseptet for IFI av 24. april 2002 fremgår det at eierkommunene har en felles ambisjon om å bringe inn flere eiere på sikt.

Morselskapet har inngått en managementavtale med IFI, og forestår igjennom denne driften av datterselskapet til vanlig. Selskapene har for øvrig samme regnskapsfører og samme revisor.

Daglig leder og styret i datterselskapet er de samme personene som i morselskapet. Dette forhold er ikke nevnt særskilt i selskapsvedtektene for henholdsvis morselskap og datterselskap, eller andre formelle dokumenter kontrollør har kjennskap til. Vedtektene nevner heller ikke noe spesifikt om hvem som ved denne ordningen skal være generalforsamling for datterselskapet, og aksjelovens generelle bestemmelser vedrørende generalforsamling legges derfor til grunn.

IFIs formål er ifølge vedtektene *å investere i næringslivsprosjekter i Indre Finnmark som har en lønnsomhet og risiko som ivaretar selskapets kapital. Investeringsselskapet skal bidra med risikovillig kompetent kapital, nettverk og strategiske allianser som skal medvirke til et større mangfold av innovative bedrifter.*

Selskapet har på kontrolltidspunktet eierposter i følgende andre selskaper:

	Andel aksjer
Hotell Tana	40,00 %
Sami Aviisa AS	11,18 %
Abc-Company E –Skuvla AS	40,82 %
Holmfjord AS	9,19 % - selskapet er meldt oppløst 2.12.2010 Br.reg.
Porsanger Vertshus AS	24,15 %
Tana Fisk og Sjøfarmer AS	39,76 %

Artic Helikopterservice AS	40,00 %
Varanger Bil Demontering AS	35,21 %
Fjellstuene AS	20,00 %
Ruitu AS	49,50 % - selskapet er konkurs. Konkursåpning 7.3.2011 – Br. Reg.

Eierstrategier

Tana kommune har ikke utarbeidet en eierskapsmelding eller definert eierstrategier for selskapet foruten det som er formulert i aksjonæravtalen/vedtektene. Utover å være representert i generalforsamlingen har kommunestyret ingen vedtatt rutine på aktiv eieroppfølging av selskapet.

I forbindelse med generalforsamlingen skal det, i henhold til aksjonæravtalen, avholdes et eierforum som består av generalforsamlingens medlemmer. Eierforumet skal foreta en oppsummering/ evaluering av selskapets arbeid siste år, sett fra selskapets og eiernes side, drøfte selskapets fremtidige strategi og hovedprioriteringer og drøfte samarbeidsrelasjoner mellom selskapet og kommunene og mellom selskapet og andre sentrale samarbeidspartnere.

Så vidt Kontrolløren har konstatert gis det ingen spesielle fullmakter fra kommunestyret ved deres representasjon i generalforsamlingen. Representantene har dermed en løpende generell fullmakt for å representere kommunestyrets eierinteresser i selskapet etter eget skjønn. Det er ikke lagt rutiner for at innkallinger til og protokoller fra generalforsamlingens møter synliggjøres for kommunestyret. Det er heller ingen rutiner for at kommunestyret selv skal være involvert i forbindelse med aktuelle tema som drøftes i eierforumet

Ifølge egenerklæring fra selskapets styre og intervju med daglig leder har IFU på eget initiativ jevnlige møter med administrasjonen i eierkommunene der både rådmann og ordfører møter. Selskapet bestreber seg også på å gjennomføre årlige møter med formannskapene i eierkommunene.

(b) Avtalemessige forhold

Avtalemessige forhold

Ifølge informasjon gitt av styret i egenerklæring og av daglig leder i selskapet i muntlig intervju har selskapet følgende avtalemessige forhold:

- Morselskapet (IFU) har inngått managementavtale med datterselskapet (IFI), og forestår igjennom denne driften av datterselskapet.
- Selskapet har sikret seg rett til bruk av sine lokaler gjennom leieavtale med Laga Eiendom AS. Avtalen har en gjensidig oppsigelsesfrist på 3 måneder.
- Det foreligger en forvaltningsavtale mellom Finnmark fylkeskommune og IFU, datert 20.9.2004, som gir selskapet i oppdrag å forvalte en portefølje av finansielle

instrumenter på opprinnelig 10 mill. kr på vegne av fylkeskommunen. Fylkeskommunen står som eier av porteføljen. Selskapet tilgodeses med et forvaltningshonorar tilsvarende 2 % pro anno av forvaltede midler, begrenset oppad tilsvarende porteføljens avkastning.
Selve avtalen er stemplet unntatt offentlighet, med henvisning til Offentlighetsloven § 6, 2a (senere erstattet av Offentleglova §23), og vi viser derfor til opplysninger som fremkommer i offentlig årsmelding/årsregnskap fra selskapet.

- Selskapet har inngått personal- og pensjonsforsikringsavtale med Storebrand, men har ikke styreansvarsforsikring.
- Selskapet benytter advokat og revisor til vurderinger etter behov og har avtale med ekstern regnskapsfører

Låne opptak

Selskapet har ingen låneopptak.

Anskaffelser

Det er ingen spesielle merknader under dette punkt.

Forsikringsforhold

Ifølge daglig leder og styreleder er virksomheten tilstrekkelig forsikret i forhold til risikoen ved driften. Selskapet har tegnet personal- og pensjonsforsikring med Storebrand. Det er ikke tegnet styreansvarsforsikring.

Økonomiske forpliktelser

Det foreligger en forvaltningsavtale mellom Finnmark fylkeskommune og IFU, datert 20.9.2004, som gir selskapet i oppdrag å forvalte en portefølje av finansielle instrumenter på opprinnelig 10 mill. kr på vegne av fylkeskommunen. Fylkeskommunen står som eier av porteføljen. Selskapet tilgodeses med et forvaltningshonorar tilsvarende 2 % pro anno av forvaltede midler, begrenset oppad tilsvarende porteføljens avkastning.

(c) Forpliktelser vis a vis offentlige instanser

Selskapet har ikke uoppgjorte pengekrav mot offentlige instanser. (mva, skatt m.v.). Selskapet har levert årsregnskap innen lovbestemt frist.

(d) Juridiske forhold

Styret og administrasjonen forholder seg til aksjonæravtalen og vedtektene som regulerer daglig leder og styrets ansvar og begrensninger i forhold til driften. Det er ikke utarbeidet instruks fra styret til administrasjonen.

HMS – reglement er av selskapet vurdert som unødvendig pga driftsart og kun daglig leder ansatt i selskapet.
Selskapet følger Lov om offentlige anskaffelser og Offentleglova i alle forhold som ikke har lovmessig unntak.
Selskapet har ikke opprettet arkivordning etter Arkivloven.

(e) Organisasjon

Selskapets (ordinære) generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av juni. Generalforsamlingen består av ordførerne i eierkommunene. I forbindelse med generalforsamlingen skal det, i henhold til Aksjonæravtalen, avholdes et eierforum som består av generalforsamlingens medlemmer. Eierforumet skal foreta en oppsummering/ evaluering av selskapets arbeid siste år, sett fra selskapets og eiernes side, drøfte selskapets fremtidige strategi og hovedprioriteringer og drøfte samarbeidsrelasjoner mellom selskapet og kommunene og mellom selskapet og andre sentrale samarbeidspartnere.

Ordinær generalforsamling behandler (i tråd med aksjelovens bestemmelser og selskapets vedtekter) følgende:

- Styrets årsberetning
- Behandler og fastsetter resultatregnskap og balanse
- Anvendelse av overskudd innenfor rammen av selskapets formål eller bestemmer dekning av underskudd.
- Velger valgkomite, styre og styrets leder samt revisor
- Bestemmer styrets honorar og godkjenner revisors honorar.
- For øvrig behandler og avgjør generalforsamlingen eventuelle andre saker som er nevnt i innkallingen.

Selskapet skal i henhold til vedtektene § 5 ha et styre på 5 - 7 medlemmer etter generalforsamlingens beslutning. Styret velges for et år av gangen. Styremedlemmene kan ta gjenvalg. Det velges en valgkomite bestående av en representant fra hver kommune som fremmer forslag til styresammenslutningen overfor generalforsamlingen. Lederen i valgkomiteen velges fra den kommunen selskapet har sin forretningsadresse.

(f) Miljø

Selskapet som sådant driver ikke forurensende virksomhet, og er dermed heller ikke i behov av spesielle sikringstiltak mot utslipp, utslippstillatelser eller konsesjoner. Selskapets drift utgjør heller ikke en potensiell øvrig risiko for miljøet.

(g) Fremtidsutsikter

IFU sitt forretningskonsept danner bakgrunnen for styrets arbeid. Aksjonæravtalen legger også visse føringer for styret. I aksjonæravtalen defineres forretningsideen. I tillegg forplikter kommunene seg til å sikre selskapet en tilstrekkelig økonomisk plattform for å løse de oppgavene selskapet er satt til å løse.
Det ble i 2009 ikke vedtatt egen handlingsplan for 2010. Det ble gjort følgende vedtak på

styremøte 11. desember 2009 i sak 28/09 Handlingsplan 2010:

"Med bakgrunn i orientering fra eierne om å redusere bevilgning fra 2010, utsettes saken. Administrasjonen bes utforme alternative strategier for tilpasning til reduserte rammer. I samarbeid med revisjon og regnskapsfører også se på alternative organisasjonsformer for å redusere kostnadene, spesielt se på mulighetene for avvikling av IFU og konsentrere virksomheten om IFI, eller motsatt."

Ovennevnte vedtak synliggjør at endrede eierstrategier og bevilgningsvolum fra kommunene, vil ha betydning for så vel IFUs som IFIs framtidsutsikter organisatorisk og/eller driftsmessig, sett i lys av opprinnelig forretningskonsept.

Uavhengig av dette vil godt funderte investeringer og tilgjengelig kapital ha innflytelse på selskapets fremtidige driftsgrunnlag.

Styrets årsberetning 2010, som var den sist avlagte på kontrolltidspunktet, forutsetter videre drift av selskapet.

(h) Tilbakemelding fra revisor

Selskapets valgte revisor, Revisjonsfirmaet Pricewaterhousecoopers AS har gitt tilbakemelding på at de kun har revidert årsregnskap og utformet ligningspapirer, og har for øvrig intet spesielt å bemerke.

5. Vurderinger

Nedenstående vurderinger følger stort sett den samme inndelingen som under punktet om "Faktabeskrivelse", og bygger på den informasjon som er presentert der.
Vurderingene har som hovedformål å behandle eierstyringen i forhold de kriterier som er nevnt under punktet "Kort om metode".

5.1 Selskapsforhold / eierskap

Det er ikke avdekket forhold som tilsier at det foreligger vesentlige uregelmessigheter/svakheter under dette punktet i forhold til formelle krav etter selskapslov.

Kommunestyret oppfyller sine forpliktelser i forhold til å representere sine aksjeandeler i selskapets generalforsamling. Kommunen fremmer også forslag på medlemmer til styret gjennom representant i selskapets valgkomite. Det er ingen indikasjoner på at eiernes formål ikke etterleves av virksomheten.

Kjønnsfordelingen blant styrets faste medlemmer er imidlertid 80 % kvinner og 20 % menn, mens lovkrav er minimum 40 % fra hvert kjønn. Tar en varamedlemmene med i beregningen er fordelingen likevel omlag 57 % kvinner og 43 % menn.

Utover å representere sine eierandeler i generalforsamling har kommunestyret imidlertid ikke vedtatt en overordnet eierskapsmelding med strategier for utøvelse av sitt eierskap i selskap som anbefalt av KS Eierforum (anbefaling nr. 2 og nr. 3), og har heller ikke utarbeidet rutiner for oppfølging, herunder fullmakter fra kommunestyret til kommunens representanter i saker som skal behandles i eierorganet eller rapportering til kommunestyret om fattede vedtak. Det er ikke lagt rutiner for at innkallinger til og protokoller fra generalforsamlingen synliggjøres for kommunestyret. KS Eierforums anbefaling nr.7 forutsetter at *"eierutøvelsen skal speile kommunestyrets samlede/flertallsbeslutning. Det er sentralt at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyre i forkant av generalforsamling/representantskapsmøte"*.

Det er så langt ikke noen formaliserte krav eller direktiver som pålegger kommunene å ha en overordnet eierstrategi, men KS Eierforums anbefalinger anses likevel å være en sterk anmodning til kommunene om etterlevelse. Samtidig er disse anbefalingene det nærmeste vi kommer en standard for utøvelse av godt kommunalt eierskap.

5.2 Avtalemessige forpliktelser

Det er ikke avdekket forhold som tilsier at selskapet ikke overholder sine avtalemessige forpliktelser.

5.3 Forpliktelser vis a vis offentlige instanser

Selskapet driver, i følge daglig leder og styreleder i overensstemmelse med offentligrettslige regler og har ikke uoppgjorte krav til offentlige instanser.

5.4 Juridiske forhold

På tidspunktet for gjennomføringen av eierskapskontrollen hadde selskapet ingen tvister for domstolene eller øvrige pågående konflikter, herunder med leverandører, kunder eller ansatte.

5.5 Organisatoriske forhold

Det er ingen uavklarte ansettelsesforhold og det er ikke inngått bonusavtaler med ansatte. IFU har lavt sykefravær. Selskapet har ikke ansatte utover daglig leder, og har av den grunn ikke utarbeidet et internt HMS-reglement.

5.6 Fremtidsutsikter

Styrets årsmelding for 2010 baserer på fortsatt drift.
Eventuelle reduserte bevilgninger og/eller endrede eierstrategier fra eierkommunenes side vil ha innvirkning på både morselskapets og datterselskapets fremtid og driftsnivå. Det henvises her til vedtak i IFUs styre i sak 28/09 hvor administrasjonen blir bedt om å utforme alternative strategier for tilpasning til reduserte rammer og i samarbeid med revisjon og regnskapsfører også se på alternative organisasjonsformer for å redusere kostnadene,

spesielt se på mulighetene for avvikling av IFU og konsentrere virksomheten om IFI, eller motsatt.
Uavhengig av dette vil godt funderte investeringer og tilgjengelig kapital ha innflytelse på konsernets fremtidige driftsgrunnlag samlet sett.

6. Konklusjon

På bakgrunn av de gitte problemstillinger og vurdering av de konkrete funn slik de fremkommer i rapporten er vi kommet frem til følgende konklusjoner:

1. **Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser? Herunder:**

   - ***Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?***
   - ***Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?***

- Kommunestyret har ikke vedtatt en overordnet strategi for utøvelse av sitt eierskap i selskap som anbefalt av KS Eierforum. Kommunen har heller ikke utarbeidet rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser, herunder evaluering av selskapsavtale, kommunikasjon med- og fullmakter til kommunens representanter i forhold til saker som skal behandles i eierorganet og rapportering til kommunestyret om fattede vedtak i dette.

2. **Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

- Det er ingen indikasjoner på at eiernes formål ikke etterleves av virksomheten.

- Det er ingen åpenbare indikasjoner på at eierinteressene ikke utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

Det reises likevel spørsmål ved om det er en forsvarlig og ryddig praksis at styret i morselskapet og i datterselskapet består av de samme personer. Dette sett i forhold til rolle- og myndighetsfordeling mellom mor- og datterselskap.

7. Anbefalinger

Med utgangspunkt i de funn som er gjort i denne selskapskontrollen anbefaler sekretariatet at eierne tar stilling til om de vil etterleve eller eventuelt begrunne hvorfor de ikke følger følgende:

KS Eierforums anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, herunder:

- Eierskapsmelding, som kommunens overordnede styringsinstrument for utskilte virksomheter/selskap.
- En klar og presis eierstrategi for oppfølging av selskapene hvor eiers forventninger til det enkelte selskap formuleres.
- Evaluering av aksjonæravtalen, også med tanke på om det er samsvar mellom avtalen og ordninger som praktiseres i selskapet og mellom selskap og eiere.
- Samhandling mellom kommunestyret og kommunens eierrepresentanter.
- Gjennomføre, som en del av folkevalgtopplæringen obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspekter knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet.
- Øvrige forhold som fremkommer i anbefalingene fra KS Eierforum.

VEDLEGG

Vedlegg 1: Dokumentliste

Nedenfor følger en oversikt over alle dokumenter som er mottatt fra eierrepresentanter, styre og selskapets administrasjon i forbindelse med selskapskontrollen:

- Aksjonæravtale/vedtekter for Indre Finnmark Utviklingsselskap AS
- Strategiplan for Indre Finnmark Utviklingsselskap AS
- Selskapets årsregnskap og årsberetning med noter for 2009
- Selskapets årsregnskap og årsberetning med noter for 2010
- Protokoller fra generalforsamlinger og styremøter i 2009 – 2011
- Egenerklæring/besvart spørreskjema fra selskapets styre
- Egenerklæring/besvart spørreskjema fra eierrepresentanter
- Svar fra valgt revisor for Indre Finnmark Utviklingsselskap AS på forespørsel fra kontrollør
- Fakta verifisering med korreksjoner fra selskapets daglige leder i samråd med styreleder
- Høringsuttalelse fra selskapets daglige leder i samråd med styreleder

I tillegg er følgende åpne kilder benyttet:

www.brreg.no (Brønnøysundregistrene/Foretaksregisteret)
www.purehelp.no
www.proff.no
www.lovdata.no
www.ks.no

Vedlegg 2: Aksjonæravtale/selskapsvedtekter

VEDLEGG

Vedlegg 3: Uttalelse fra selskapets daglige leder og styreleder

Vedlegg 4: Uttalelse fra eierrepresentanter

Det foreligger ingen uttalelse fra eierrepresentanter

Vedlegg 5: Uttalelse fra rådmannen i Tana kommune

Det foreligger ingen uttalelse fra rådmannen i Tana kommune

VEDLEGG

Vedlegg 6: KS Eierforums Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak, Kap. 2

(Vedlegget er en gjengivelse av tekst i dokumentets kapittel 2.)

Kap 2. Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll

Nr. 1 Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte
- Kommuner bør som en del av folkevalgtopplæringen gjennomføre obligatoriske kurs og/eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i de ulike aspektene knyttet til eierstyring av utskilt virksomhet. Den første opplæringen bør gjennomføres i løpet av de første 6 månedene av valgperioden og senere med oppfølging etter 2 år. Det anbefales at kommunestyret etter gjennomføring av generalforsamling, får forelagt en oversikt over status for selskapene.

Det er en jevn økning av antall selskaper i kommunal sektor3. Parallelt viser studier4 at politikere fortsatt har liten eller manglende kompetanse knyttet til de juridiske eierstyringsmulighetene som ligger i og mellom aksjeloven, lov om interkommunale selskaper og kommuneloven. Det er også dokumentert manglende kunnskap og innsikt om både omfang av og styringsmuligheter selskaper kommunen/fylkeskommunen har eierandeler i. Det er viktig at de folkevalgte får innsikt i ulike roller man innehar som både folkevalgt og i mange tilfeller som f eks styremedlem og representantskapsmedlem. De folkevalgte må ha en bevissthet om roller, styringslinjer og ansvarsfordeling. Ordfører har en særstilling som bindeledd mellom selskapene og kommunestyret. Dette bør også være med i opplæringen. Rådmenn har en viktig rolle som bør klargjøres for kommunestyret.

Det anbefales at kommunestyret gis ytterligere tid til kompetanseutvikling som ledd i å styrke det kommunale eierskapet og lokaldemokratiet gjennom obligatoriske kurs eller eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte i løpet av de første 6 månedene og etter 2 år. For å styrke kompetanse og sikre informasjon til kommunestyrepolitikerne, bør det årlig etter gjennomføring av eiermøter, gis informasjon om status for selskapene, drift og nøkkeltall.

Nr. 2 Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
- Kommuner skal foreta en politisk gjennomgang av virksomhet som er organisert som selvstendige rettssubjekter eller interkommunale organer gjennom utarbeidelse av en eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen bør gjennomgås og eventuelt revideres hvert år i kommunestyret.

Eierskapsmeldingen skal følges av strategier og formål/selskapsavtale for det enkelte selskap. Alt eierskap i selvstendige rettssubjekter skal fremgå på en klar og instruktiv måte i kommunens årsberetning. Interkommunale eierskapsmeldinger kan også utarbeides.

En eierskapsmelding kan defineres som et overordnet politisk styringsinstrument for virksomhet som er lagt til et annet rettssubjekt, eget styre eller en vertskommune eller til et annet interkommunalt organ. Selv om en eiermelding primært sett skal handle om selskapene, bør den også skjele til de interkommunale samarbeid. En eierskapsmelding bør

VEDLEGG

som minimum ha tre hovedpunkter;

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid
2. Politisk (prinsipper for eierstyring)og juridiske styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene
3. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder vedtektsrevisjon.

En eierskapsmelding vil sikre nødvendig styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar. Det vil bidra til å skaffe til veie en oversikt over kommunens samlede virksomhet, det vil gi de folkevalgte en mulighet til å sette seg inn i de juridiske styringsmulighetene som ligger i de ulike selskapsformene og det vil bidra til mer åpenhet overfor omverden i forhold til den samlede kommunale virksomhet.

Gjennom en eierskapsmelding kan kommunen dessuten gi mer overordende styringssignaler til selskapsstyrene. Eiermeldingen kan også inneholde et eget punkt om selskapenes samfunnsansvar, f eks politiske målsettinger knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv. Eierskapsmeldingen bør reflektere det rettslige ansvarsmessige forholdet mellom selskapsform og eier. Kommunestyrene skal ikke gjennom eierskapsmeldingen detaljstyre selskapene, men bidra til å sikre samhandling og kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyret overfor selskapene og omverden.

Kommunestyrene bør også gjøres oppmerksom på at ved utskilling til selvstendige rettssubjekt opphører arbeidsgivertilknytningen til kommunen og behovet for å sikre en ny arbeidsgivertilknytning mtp interessepolitikk, tariffspørsmål og arbeidskonflikter som krever juridisk bistand.

Som en videreføring av arbeid med egen eierskapsmelding kan det også utarbeides en interkommunal eiermelding hvis kommunen er medeier i interkommunale selskaper eller andre selskaper sammen med andre kommuner. En interkommunal eiermelding vil sikre felles føringer fra eierne der det er mulig, dvs overordnet eierskapsutøvelse. En oppfølging av meldingen kan ha som målsetting å gå mer i detalj på enkeltselskap.

Nr. 3 Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter
Selskapets virksomhet skal tydeliggjøres i vedtektene/selskapsavtalen. Innenfor rammen av vedtektene/selskapsavtalen bør selskapet ha klare mål og strategier for sin virksomhet. Eierne skal ha et bevisst forhold til en eventuell forventet avkastning. For selskaper som opererer innenfor et marked skal prinsippene for en eventuell utbyttepolitikk klargjøres og deretter fremmes for eierorganet gjennom selskapsavtalen/vedtektene. Langsiktighet og samfunnsansvar bør legges til grunn for det kommunale/fylkeskommunale eierskap. Formålsangivelsen i selskapsavtale/vedtekter bør vurderes med jevne mellomrom for å se om det er behov for endringer.

En grunnleggende forutsetning for en strategisk drift av selskapene er en klar og presis eierstrategi for selskapene hvor eiers forventninger til selskapet formuleres. Dette vil også være en forutsetning for den etterfølgende selskapskontroll, se punkt 6. Det er anbefalt at eier klargjør sine forventninger til styret og selskapet gjennom selskapsstrategiene.

Selskapsstrategiene bør som del av eiermeldingen revideres jevnlig.

VEDLEGG

Det bør i selskapsstrategien også klargjøres forventninger knyttet til type avkastning, enten det er i finansiell forstand eller på annen måte. Dette vil avhenge av type selskap og kobles opp mot formålet med selskapet. For selskaper hvor det er begrenset ansvar er det lovfestet krav til forsvarlig egenkapital. Det er eiernes ansvar å sørge for at selskapet har forsvarlig selskapskapital og styret har en handleplikt dersom egenkapitalen blir for lav. Styret skal i henhold til aksjeloven foreslå utbytte innenfor de begrensninger aksjeloven setter for adgangen til å utdele utbytte. Det er derfor viktig at eierne har forventninger om en utbyttepolitikk som gjør at selskapets formål kan realiseres. Selskapet bør ikke akkumulere høyere egenkapital enn hva som er nødvendig på forretningsmessig grunnlag og for å oppnå eiernes mål med selskapet.

Etter aksjeloven og IKS-loven skal selskapets formål fremgå av vedtektene/selskapsavtalen. Men ofte blir formålet definert forholdsvis generelt og er i liten grad gjenstand for revidering. Dette kan medføre stor adgang til endringer i virksomhet. Det er ikke hensikten å snevre inn styrets handlingsrom, men det vil være opp til eierorganet å avveie behovet for selskapets handlingsrom. En utvidelse av virksomhet vil være relevant for eierne og overfor offentligheten. Med mindre markedsmessige forhold tilsier annet bør styret velge en åpen linje i forhold til selskapets aktivitet.

Nr. 4 Vurderinger og valg av selskapsform
- Det er eiers ansvar å sikre en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål, eierstyringsbehov, markedsmessige forhold og konkurranseregelverket.
Skal selskapet ta risiko og operere i et marked bør det etableres et selskap med begrenset ansvar. Der selskapet skal yte tjenester til eierne i egenregi kan både interkommunale selskap og foretak være hensiktsmessige former. Stiftelser er ikke anbefalt for virksomhet som krever eierstyring.

Ved utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter vil konkurranseregelverket som Norge er bundet av gjennom EØS-avtalen legge føringer for valg av selskapsform og drift. Selskapsformen er også viktig i forhold til mulighet og ønske om politisk styring og kontroll, og hvorvidt selskapet skal ta risiko og operere i et marked. Sistnevnte bør gjøres gjennom etablering av selskap med begrenset ansvar. Dersom selskapet skal yte tjenester til eierne i egenregi kan både kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskap (IKS) være hensiktsmessige selskapsformer.

Kommuner og fylkeskommuner står også fritt til å etablere stiftelser. Oppretterne (kommunen/fylkeskommunen) står fritt til å fastsette formålet og stiftelsen er selvstendig rettssubjekt. Stiftelser har ingen eiere. Eierne står heller ikke fritt til å løse opp stiftelsen og er ingen organisasjonsform hvis kommunen ønsker å utøve eierstyring og opprette en økonomisk interesse i de verdier som er knyttet til virksomheten. Les mer i kap. 1.

Nr. 5 Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirksomhet
Selskaper som opererer med konkurransevirksomhet i tillegg til monopolvirksomhet, bør som hovedregel skille ut virksomheten for å unngå mistanke om muligheten for rolleblanding og kryssubsidiering.

Organiseringen av konkurranseutsatt virksomhet bør så langt mulig være ledelsesmessig, personalmessig og fysisk atskilt fra monopolvirksomheten. Dette må være utgangspunktet, og oppfyller man ikke dette må det være en bevissthet om hvorfor.

VEDLEGG

Alle virksomheter som driver økonomisk virksomhet i et marked er omfattet av konkurranseloven. Selv om konkurranseloven ikke har lovfestet at man skal skille ut virksomheter som driver i konkurranse med private fra monopolvirksomhet anbefales det at dette gjøres der det er mulig for å unngå mistanke om rolleblanding. Unntak bør bare gjøres der det kan godtgjøres samdriftsfordeler som tilsier at man må ha felles organisering. Innenfor energibransjen er selskapene pålagt å skille ut monopoldelen (nettvirksomhet) der selskapet har mer enn 100.000 nettkunder, jmf energiloven.

Utskilling i egne selskaper må skje på en måte som gjør at selskapene er utsatt for samme driftsrisiko som private. Slik unngår man mistanke om ulovlig offentlig støtte, kryssubsidiering og annen misbruk av markedsmakt. Mange offentlige selskaper er tildelt oppgaver i egenregi eller har enerett til å uføre visse oppgaver og har derfor monopol på noen tjenester samtidig som de konkurrerer på andre tjenester. Ett eksempel på slike monopolvirksomheter er kommunale vann- og renovasjonsvirksomheter. I utgangspunktet vil etterlevelse av selvkostprinsippet umuliggjøre kryssubsidiering og underprising av den del av virksomheten som konkurrerer med private. Slike selskaper er pliktig å føre eget selvkostregnskap. Likevel anbefaler vi et funksjonelt skille for å unngå mistanke om brudd på det relevante lovverket.

Nr. 6 Tilsyn og kontroll med kommunale foretak og med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper

Kommunestyret har både et tilsyns og kontrollansvar for å sikre at kommunen når sine mål, at regelverket etterleves og at etiske hensyn ivaretas. Kontrollen utføres blant annet gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollutvalget er delegert denne funksjonen fra kommunestyret og har derfor en spesielt viktig rolle i eierstyringen.

Kontrollutvalget skal på kommunestyrets vegne påse at det føres kontroll med kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollutvalget har derfor en veldig viktig rolle i kommunens kontroll med eierskapet sitt. Det er viktig at kontrollutvalget sikres gode nok rammebetingelser slik at de har mulighet til å utøve sin funksjon på en god måte.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll som skal vedtas av kommunestyret. Det anbefales at planen angir hvilke eierinteresser og selskaper som vil kunne være aktuelle for kontroll, og i hvilken grad det er aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon. Med utgangspunkt i planen skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om gjennomførte kontroller samt resultatene av disse.
Det anbefales at kommunestyret innenfor kommunelovens bestemmelser fastsetter regler for selskapskontrollen, herunder hvilke dokumenter som uoppfordret skal sendes kontrollutvalget med angivelse av hvem denne plikten påhviler. Kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles når generalforsamling/representantskap og tilsvarende organer avholder møter, og de har rett til å være til stede på slike møter.

De kommunale foretakene er en del av kommunen som juridisk person og faller inn under kontrollutvalgets generelle ansvar for å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, og at det utføres forvaltningsrevisjon av den kommunale virksomheten i samsvar med kommunelovens bestemmelser. Det anbefales at de kommunale foretakene blir viet oppmerksomhet når plan for forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet utarbeides og vedtas av kommunestyret.
I note til årsregnskapet skal kommunen opplyse om hvordan den samlede virksomheten i

kommunen er organisert, med bl.a. om kommunen har opprettet kommunale foretak, er deltaker i interkommunalt samarbeid eller deltakere i interkommunale selskaper eller har eierinteresser i aksjeselskaper.
Dette bør ligge lett tilgjengelig for de folkevalgte og innbyggerne.

Vi anbefaler:
- Administrasjonssjefen bør sørge for at de folkevalgte og innbyggerne lett kan finne informasjon med oversikt over selskap og annet som kommunen har eierinteresser i. Listen bør også vise kommunale foretak i kommunen, § 27-samarbeid, vertskommunesamarbeid og dessuten stiftelser som kommunen har vært med på å stifte.
For at kontrollutvalget skal kunne ivareta sine tilsyns- og kontrolloppgaver i forhold til selskaper, gir kommuneloven § 80 kontrollutvalget en vidtgående rett til opplysninger og innsyn i selskaper som kommunen i sin helhet eier alene eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner. Det bør derfor være en dialog om hvorledes en skal drive selskapskontrollen med selskaper der flere kommuner er eiere.

Vi anbefaler:
- Kommunene som eiere bør avtale hvorledes selskapskontrollen best kan samordnes mellom eierkommunene.
- Som orientering til kommunene og deres kontrollutvalg, bør selskapene med flere kommuner som eiere, opplyse i årsmeldingen om de selskapskontrollene som er gjennomført i løpet av året.
Kontrollutvalgets oppgave i forbindelse med selskapskontroll er todelt; en obligatorisk del som benevnes eierskapskontroll og en frivillig del som kan omfatte forvaltningsrevisjon. Det er opp til kommunestyret å avgjøre om selskapskontrollen også skal omfatte forvaltningsrevisjon som innebærer systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut i fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Eierskapskontrollen har følgende to hovedfokus:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
o Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
o Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?

Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Eierskapskontroll innebærer således en vurdering av eierskapsutøvelsen og forhold knyttet til rapportering og informasjonsflyt fra et eierperspektiv. Alle dokumenter som gjelder kommunens eierskap, herunder eierskapsmeldinger, utgjør nødvendige referanser for selskapskontrollen.

Nr. 7 Sammensetning og funksjon til eierorgan
For aksjeselskap og interkommunale selskaper anbefales det at kommunestyret oppnevner politisk ledelse som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierutøvelsen skal speile kommunestyrets samlede/flertallsbeslutning. Det er sentralt at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierorgan og kommunestyre i forkant av

generalforsamling/representantskapsmøte.

Samhandlingen mellom kommunestyret og oppnevnt eierorgan innenfor selskapslovgivningen er ikke regulert. Det er til dels svært stor forskjell på dialogformen mellom eierorgan og kommunestyret i de ulike kommunene og så vel som hvem som utgjør eierorganet. Denne anbefalingen retter seg mot at eierstyringen skal skje gjennom eierorganet for selskapene og gjennom kommunestyret for foretakene og ikke i styrene.
Innenfor selskapsformene AS og IKS bør det for å sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet, etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyre og eierorgan som forankres i eierskapsmeldingen.

Oppnevnelse av politisk ledelse til eierorgan vil bidra til å forenkle samhandling og kommunikasjon mellom kommunestyrene og eierorganet. Aksjeloven sier ikke noe om hvem som skal møte som aksjonær. Dette vil etter kommuneloven være kommunestyret med mindre vedtektene sier noe annet. Ordfører eller andre kommunestyrerepresentanter kan møte etter fullmakt og stemme på generalforsamling. Dette er mest hensiktsmessig dersom det er flere aksjonærer. Medlemmer av et representantskap (IKS) er personlig medlemmer og i motsetning til aksjeloven tillates det ikke at andre møter etter fullmakt. Det bør derfor utnevnes vara for representantskapsmedlemmene.

Leder av representantskapet bør ikke sitte som observatør i styret i interkommunale selskaper da dette er en uheldig sammenblanding som kan svekke tilliten til representantskapet som opptrer på vegne av eierne.

Nr. 8 Gjennomføring av eiermøter
De formelle eiermøtene er enten generalforsamling eller representantskap, men det kan også innkalles til eiermøter i tillegg til disse.

Styret bør tilrettelegge for at flest mulig av eierorganets medlemmer kan delta i generalforsamling/representantskapet og at dette blir en effektiv møteplass for aksjeeierne og styret. Dette gjøres ved å følge lovens regler om innkalling, at saksdokumentene er utførlige nok til å ta stilling til sakene, at eierne som ikke kan møte skal kunne stemme ved bruk av fullmakt (gjelder ikke interkommunale selskaper), at styret, revisjon og valgkomité er tilstede samt rutiner for at eierorganet velger møteledelse.

Anbefalingen om gjennomføring av eiermøter er en presisering av loven. Styreleder og daglig leder har plikt til å delta på generalforsamlingen i aksjeselskap. Andre styremedlemmer har rett, men ikke plikt. Revisor har rett til å være tilstede og noen ganger plikt når de saker som skal behandles gjør dette nødvendig. For de interkommunale selskapene har styrets leder og daglig leder plikt til å være tilstede på representantskapsmøte. Dette gjelder ikke for revisor, men det anbefales å følge aksjelovens regler på dette punkt. Det anbefales at denne retten varsles uavhengig av organisasjonsform. For å sikre en best mulig kommunikasjonslinje oppfordres det til at kommunestyret tilrettelegger for obligatorisk deltakelse for både daglig leder, styrets leder og revisjon uavhengig av organisasjonsform.
IKS-loven regulerer ikke eksplisitt fullmaktsforhold, men departementet har i et rundskriv, sak 05/3032 kommet til at fullmaktsordning ikke kan benyttes i interkommunale selskap.
I tillegg til generalforsamling/representantskap kan det arrangeres andre eiermøter for eksempel interkommunale formøter før representantskapet, eller møter for å drøfte en sak uten at det blir gjort formelle vedtak. Det er opp til eierne selv å vurdere behovet for, og

VEDLEGG

hvordan slike eiermøter skal gjennomføres.

Nr. 9 Eiers krav til profesjonelle styrer i kommunal sektor
Det er eiers ansvar å sørge for at styret sammensettes og gis de nødvendige styringsrammene for å utøve sitt virke som et profesjonelt organ. Et profesjonelt styre som kollegium består av personer med egnede personlige egenskaper som utfyller hverandre kompetansemessig.
Å påta seg et styreverv i et aksjeselskap eller interkommunale selskap, er et personlig verv. Det betyr at man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men ivaretar bedriftens interesser på best mulig måte sammen med resten av styret og ut fra selskapets formål. Det følger naturlig av at profesjonelt eierskapet utøves gjennom eierorgan.

Mange nye styremedlemmer er usikre på rammene og innholdet i det å sitte i et styre. Eier har et betydelig ansvar for å gi informasjon omkring disse rammene. Dette innebærer at eier foretar en nødvendig analyse av selskapets formål og eiers forventninger som grunnlag for å sette sammen et profesjonelt styre. Eier har også ansvar for å sørge for at styrene fungerer som et kollegialt organ. En forutsigbar og faglig forankret styreoppnevnelse vil skape trygghet innad i styret ved nyrekruttering og sørge for at den nødvendige kompetansen er representert.

Styreansvaret er hjemlet i aksjeloven og lov om interkommunale selskaper. Et styre skal ha generalist- og fagspesifikk kompetanse. Formålet for de kommunale selskapene er ulikt, fra f eks finansielt, politisk eller mer samfunnsnyttig motivert eierskap. Det innebærer at kompetanse sees i lys av selskapets formål. Et profesjonelt sammensatt styre har kompetanse som er nødvendig for å oppfylle eiers forventninger. Styret er også et kollegialt organ og kompetanse skal også sees i lys av hver enkelt medlems personlige bidrag i form av spesifikke egenskaper. Følgende er forslag til styremedlemmenes samlede kompetanse og personlige egenskaper som utgangspunkt for eiers vurdering av styresammensetning. Hvis ikke nødvendig kompetanse er tilstede i utgangspunktet, skal ansvaret allikevel forelegges og det skal gis tilbud om opplæring der det er nødvendig.

Krav til kompetanse
o Kunnskap om aksjeloven, IKS-loven, kommuneloven, andre relevante lover, forskrifter og avtaler som har betydning for selskapets drift.
o Kunnskap om selskapets formål, vedtekter, organisasjon og historie.
o Kompetanse om private og kommunale regnskapsprinsipper, evne til å lese økonomiske utviklingstrekk og foreta nødvendige grep når nødvendig
o Kompetanse på offentlig forvaltning og de politiske og samfunnsmessige utfordringene til enhver tid.
o Spesialistkompetanse og erfaring på et eller flere områder som for eks. juss, økonomi, markedsføring, forvaltning, kommunalkunnskap, teknikk, HMS, ledelse, organisasjon.
o Ha kunnskap om trender og utviklingstrekk innenfor bransjen.
o Ha kunnskap om konkurrerende virksomheter

Krav til egenskaper
o Glede av, og vilje til å jobbe for, å oppnå gode resultater.
o Ha glede av å få tilført kontinuerlig kompetanse.
o Ha mot til å stille kritiske spørsmål til daglig leder og andre i styret.
o Ha evne til å finne fram til løsninger som styret samlet kan gå for.
o Ha evne til å stille spørsmål uten å ha svaret.

VEDLEGG

o Ha evne og vilje til å prioritere tid til arbeidet i styret.
o Høy integritet, herunder evnen til å tie om forretningsmessige transaksjoner og strategiske beslutninger.
o Ha evne til å akseptere at en ikke alltid tilhører flertallet og dersom noe går galt, frafalle behovet for å påpeke "Hva var det jeg sa"
o Ha evne til å gi selskapet et godt omdømme.
o Ha evne til å tilegne seg spesiell kompetanse om selskapet
o Akseptere at styreleder er styrets talsmann utad

Nr. 10 Valgkomité for styreutnevnelse i aksjeselskap og interkommunale selskaper
- Ved valg av styre til selskaper organisert etter aksjeloven og lov om interkommunale selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomité hvor formålet er å sikre sammensetning av styre med komplementær kompetanse og i tråd med eiers formål med selskapet. Representantskapets/generalforsamlingens leder velger leder av valgkomiteen. I selskap med flere eierkommuner bør valgkomiteen sammensettes for å speile eierandel. Flertallet av valgkomiteen bør være uavhengige av styret og ansatte.
Valgkomiteens innstilling bør begrunnes. Valgperioden kan vedtektsfestes men allikevel være fleksibel i forhold til eiers behov for kompetanse.

Det er eiers ansvar å sikre et styre med nødvendig kompetanse til å lede selskapet i tråd med eiers formål. Sammensetning av styre bør gjøres ut i fra at styret er et kollegialt organ og bør velges ut i fra formelle krav til kompetanse og selskapets egenart. Bruk av valgkomité vil også bidra til å sette fokus på behovet for komplementære kompetanse og bidra til å rendyrke eiers styring av selskapet gjennom de formelle eierorgan og styrets rolle som ansvarlig for selskapet.

Det er imidlertid viktig å skille mellom foretakene og de rene selskapsformene.
For foretakene gis ikke anledning til å delegere kommunestyrets myndighet til å utnevne styre til administrasjonen eller andre. Unntaket er kommuner med parlamentarisme hvor kommunestyret kan delegere myndigheten til å utnevne styre til kommune-/fylkesrådet. Kommunelovens regler om forholdstallsvalg og flertallsvalg skal benyttes.
Innenfor selskapslovgivningen (AS og IKS) er myndigheten til å utnevne styre gitt til eierorganet.

En del aksjeselskap benytter valg komité som grunnlag for eierorganets avgjørelse. Styret har en svært viktig rolle som ledere av selskapet og kan også stilles strafferettslig (AS) og erstatningsmessig (IKS og AS) til ansvar for vervet. Det anbefales derfor å opprette en valgkomité som gis ansvaret for å levere et begrunnet forslag om styre som grunnlag for beslutning i eierorganet. Kriterier for styresammensetning bør legges til grunn for oppnevning av styrerepresentanter hvorav styrets egen evaluering tas med. Eierorganet selv bør velge leder for valgkomiteen.

Når det gjelder valgperioden skal det i henhold til aksjeloven velges nytt styre annet hvert år med mindre vedtektene sier noe annet. Lengden på styreperioden bør imidlertid være fleksibel i forhold til å sikre nødvendig styrekompetanse. Eier står fritt til å endre styresammensetningen uavhengig av valgperioden.

Nr. 11 Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene
Eier har ansvar for å sikre at styret besitter den nødvendige kompetansen for å nå selskapets

mål, jmf. punkt 9. I dette ligger det også at eier står fritt til å skifte ut styremedlemmer innenfor valgperioden. Men styret selv har også et selvstendig ansvar for å jevnlig vurdere egen kompetanse i forhold til eiernes formål med selskapet og det er derfor anbefalt en rekke rutiner for å sikre nødvendig kompetanse.

For å sikre utvikling av nødvendig kompetanse i styret, jmf punkt 9, anbefales det at følgende rutiner etableres som en del av styrets rammer. Styret skal:
• Fastsette instrukser for styret og den daglige ledelsen med særlig vekt på klar intern ansvars- og oppgavefordeling
• Foreta en egenevaluering hvert år både når det gjelder kompetanse og arbeid.
• Gis jevnlig mulighet til ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling.
• Gjennomføre egne styreseminarer hvor fokus går på roller, ansvar og oppgaver.
• Fastsette en årlig plan for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
• Gi en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport. Dersom dette ikke er gjort skal det forklares.

Rutinen er en rettesnor og vil naturlig nok avhenge av selskapets størrelse og virksomhet.

Nr. 12 Styresammensetning i konsernmodell
- Styret i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap.
Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styrer.
Dersom datterselskap yter tjenester til morselskap i konkurranse med andre bør det være ledelsesmessig og funksjonelt skille mellom selskapene for å unngå inhabilitet og rolleblanding i anbudsprosesser. Dersom det i konsernet er et datterselskap som yter monopoltjenester til sine eiere eller innbyggerne i eiers kommuner bør eksterne kandidater ha flertall i datterstyret.

Styret i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap fordi styret i morselskap utgjør generalforsamling i datterselskap. I alle konsern bør det vurderes hvorvidt det vil være en styrke at eksterne besitter flertallet av styreplassene i en monopol-datter. Bestemmelsen er viktig i forhold til å unngå rolleblanding i konsernforhold. Særlig må man være oppmerksom på problemstillinger knyttet til anbud og inhabilitet dersom ett av selskapene inngir anbud til et annet selskap i samme konsern for å unngå mistanke om rolleblanding og inhabilitet i anbudsprosesser.

Nr. 13 Oppnevnelse av vararepresentanter
Der det utpekes vara til styre bør ordningen med numerisk vara benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.
Lovverket gir mulighet for å utpeke enten personlige eller numeriske vara. Anbefalingen om numerisk vara er gitt ut i fra behovet for kontinuitet og kompetanse. Det anbefales også at 1. vara blir invitert til styremøtene for på den måten å sikre best mulig kompetanse og kontinuitet.

Nr. 14 Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene
- Det er opp til hvert enkelt eierorgan (representantskap/generalforsamling) å avgjøre hvilken type kompetanse et styre skal ha. I utgangspunktet anbefales det å unngå situasjoner der styrets medlemmer jevnlig blir vurdert i forhold til forvaltningslovens regler om habilitet og derfor kritisk vurderer bruken av ledende politikere i selskapsstyrene. Det anbefales at styrene

etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter, og at kommunestyret oppretter en valgkomité som innstiller til det organ som skal velge styrerepresentanter. Virksomheter skilt ut i selvstendige rettssubjekter regnes ikke som offentlige organer og er i utgangspunktet ikke underlagt forvaltningsloven. De kan allikevel være omfattet avhengig av den organisatoriske og økonomiske tilknytningen til det offentlige virksomhetens art og om virksomheten har et faktisk eller rettslig monopol og graden av politisk styring. Et selvstendig rettssubjekt vil også være omfattet av forvaltningsloven i konkrete saker der det treffes enkeltvedtak eller utferdige forskrifter der det er snakk om offentlig myndighetsutøvelse.

Kap. II i forvaltningsloven har regler om habilitet.
At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Loven fastslår at en person er inhabil når han leder eller har en ledende stilling, er medlem av styret eller bedriftsforsamling, for et selskap som er part i saken og ikke helt ut eies av stat eller kommuner, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken. I juni 2009 skjerpet Stortinget inn reglene for habilitet. Endringene i forvaltningslovens § 6 vil medføre at ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem, også der selskapene er fullt ut offentlig eide. Regelverket vil tre i kraft fra 1. november 2011. Det er ingen overgangsbestemmelser for nyetablerte selskap.
Det er allikevel viktig å understreke at politisk deltakelse i styrene generelt vil være tillatt og at politisk kompetanse i mange virksomheter kan være viktig for selskapsstyrene. Politikere som har eller har hatt styreverv har også en høyere generell interesse og kunnskap om selskapene og eierstyring og bidrar på denne måten med viktig kompetanse i kommunestyret og deres ansvar.

KS Eierforum mener også at ledende ansatte generelt bør gjøres gjenstand for en habilitetsvurdering i forkant av eventuell styreoppnevnelse.
I kommuner med parlamentarisme bør man kritisk vurdere politisk sammensatte styrer. Kommunale foretaks eierorgan er kommunestyret og politikere vil måtte vurdere egen habilitet i alle saker hva gjelder foretaket. Omdømmemessig vil en slik modell også gi grobunn for mistanke om rolleblanding. Dette gjelder spesielt foretak som driver med tilnærmet næringsvirksomhet. Dette punktet er også i tråd med Regjeringens forslag. Eierforum mener at et generelt lovforbud mot ledende politikere i kommunalt eide selskapers styrer ikke er hensiktsmessig. Faren ved å lovregulere denne type forhold utover det som allerede eksisterer av habilitetsregler, anskaffelsesregelverket mv. er at alle selskaper skjæres over en kam, og at man får regler som ikke er fleksible nok i forhold til formålet med eierskapet og det enkelte selskaps behov.

Som en hovedregel bør politikerne ikke sitte i styrene i de kommunale /fylkeskommunale foretakene på grunn av den direkte rapporteringslinjen mellom styret og øverste politiske nivå.

Nr. 15 Kjønnsrepresentasjon i styrene
I loven er det nå krav om 40 % kjønnsrepresentasjon i styrene for både interkommunale selskap, aksjeselskap og aksjeselskap hvor kommuner og fylkeskommuner har eiermajoritet. Egne rekrutteringsseminar bør iverksettes der det er vanskelig å oppnå lik kjønnsrepresentasjon.

I henhold til IKS-loven er det krav om 40 % kjønnsrepresentasjon i styrene. Reglene i

aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder tilsvarende for aksjeselskap hvor kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst to tredeler av aksjene i selskapet. Departementet kan gi forskrifter om at reglene i første punktum også skal gjelde for aksjeselskaper som eies av kommuner eller fylkeskommuner med under to tredeler, når resten av selskapet er eid av staten eller selskaper som direkte eller indirekte, er heleid av staten.

Det foreslås at eierorgan uavhengig av organisasjonsform tilstreber balansert kjønnsrepresentasjon i styrene for å bedre utnytte eksisterende kompetanse i regionen/kommune/fylkeskommunen. Det gjøres oppmerksom på at det ikke påligger krav om utelukkende å benytte folkevalgte i styrene. I områder hvor det er vanskelig å rekruttere for å oppnå balansert kjønnspresentasjon foreslås det å arrangere egne rekrutteringsseminarer.

Nr. 16 Godtgjøring og registrering av styreverv
- Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse og eventuell revidering av eiermelding gjennomføre en prinsipiell diskusjon om honorar som grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar, uavhengig av organisasjonsform. Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere vervene på www.styrevervregister.no
Godtgjørelsen bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Dette innebærer at selskaper som opererer i et marked og hvor det er betydelig risiko, bør reflektere ansvaret. Styreverv i aksjeselskap og IKSer kan i motsetning til i kommunale foretak vurderes i forhold til strafferettslig og/eller økonomisk ansvar og bør godtgjøres særskilt. Generelt bør styreleder godtgjøres særskilt i forhold til styremedlemmene. Det anbefales at selskapene særskilt tegner styreforsikring for alle styremedlemmene i selskaper med begrenset ansvar. Forsikringen gjelder det økonomisk ansvaret, ikke det strafferettslige.

Styremedlemmer generelt bør ikke påta seg særskilte oppgaver for det aktuelle selskapet i tillegg til styrevervet.

Et styreverv er et personlig verv og godtgjørelsen bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Dette innebærer at godtgjøring i selskaper som opererer i et marked og hvor det er betydelig risiko, bør reflektere ansvaret. Styreverv i aksjeselskap og IKSer er i motsetning til i kommunale foretak både strafferettslig (AS) og økonomisk ansvarlig (IKS og AS) og bør derfor godtgjøres særskilt.

Aksjeloven gir generalforsamlingen ansvar for å fastsette godtgjøring til styremedlemmene. Fra 9. juni 2009 fastsatte Kommunal- og regionaldepartementet en forskrift som klargjør at styrer i kommunale foretak og interkommunale selskaper ikke kan være med å fastsette sin egen godtgjøring. Det vil nå være tydelig at det er representantskapet som fastsetter godtgjøringen til styremedlemmene i et IKS og at det er kommunestyret eller fylkestinget selv som fastsetter godtgjøringen til styret i kommunalt eller fylkeskommunalt foretak.
Når det gjelder godtgjøring til representantskapet er det eierkommunene som bør fastsette og utbetale denne til sine medlemmer i representantskapet i interkommunale selskaper. Dersom det blir gitt ut gaver jul eller ved andre anledninger fra selskapet til enkeltmedlemmer av representantskapet, bør en følge de regler som hjemkommunen har i sitt reglement vedrørende verdi ol.

KS Eierforum foreslår at styremedlemmer ikke bør omfattes av selskapets

incentiv/bonusordninger da dette vil kunne påvirke deres uavhengighet. Styrets leder bør godtgjøres særskilt og det bør redegjøres for godtgjørelse til hver enkelt styremedlem i årsrapporten.

I endringen fra 9. juni 2009 innføres det samtidig krav om noter til regnskapet for kommunale foretak om at det skal gis opplysninger om ytelser til ledende personer i samsvar med regnskapsloven. Poenget er at regnskapet for kommunale foretak skal redegjøre for de samlede ytelsene fra foretaket til ledere og styremedlemmer mv. Dette kravet gjelder foreløpig ikke for IKS, men departementet arbeider for en slik forskriftsendring også her. Departementet oppfordrer derfor alle interkommunale selskaper til å gi noteopplysninger i regnskapet allerede nå.

Det anbefales også at kommunen registrerer vervene for allment innsyn. Kommuner er som folkevalgte organer avhengig av allmennhetens tillit når det gjelder både forvaltning og styring. Åpenhet rundt hvilke andre roller lokalpolitikere har i samfunnslivet er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Registrering i styrevervregisteret vil i seg selv skape økt bevissthet om de ulike rollene en lokalpolitiker har og herunder være til nytte ved vurdering av representantenes habilitetssituasjon.

Nr. 17 Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter
- Det anbefales at selskapene ved utskilling av virksomhet til selvstendige rettssubjekter søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon
Ved utskilling av virksomhet i selvstendige rettssubjekter er det aktuelle selskapet ikke lenger tilknyttet kommunens lønns- og avtaleforhold gjennom det kommunale systemet. Svært mange selskaper fortsetter å benytte det kommunale avtaleverket uten at de egentlig har et partsforhold i det. Så fremt ingen av partene ser dette som problematisk vil utfordringen først komme opp for arbeidsgiver dersom det oppstår konflikt eller det vil være behov for juridisk eller forhandlingsmessig bistand.
Uten tilknytning til en arbeidsgiverorganisasjon står selskapene utenfor det faglige nettverk og fellesskap som er en del av det tilbudet som følger med medlemskap i en seriøs arbeidsgiverorganisasjon.

Nr. 18 Utarbeidelse av etiske retningslinjer
- Det anbefales at eier påser at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Kommunale selskaper forvalter fellesskapets ressurser. Forvaltningen skal skje på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger om rett og galt og handler om demokratisk legitimitet. Kommunenes omdømme vil derfor i økende grad også avhenge av hvordan en forvalter sitt samfunnsansvar gjennom sine bedrifter. Det finnes ikke et felles fasitsvar på hva samfunnsansvarlig forretningsdrift er. Dette må defineres for det enkelte selskap. Etikk er en viktig del av de vurderinger som gjøres i forbindelse med det å drive et selskap samfunnsansvarlig fordi de etiske holdningene legger grunnlaget for hvordan man faktisk handler. Etiske retningslinjer bør derfor utarbeides i det enkelte selskap.
Et utgangspunkt for diskusjon om etiske retningslinjer vil ha som utgangspunkt selskapets økonomi, miljø og de sosiale forhold knyttet til virksomheten. Retningslinjene bør diskuteres og eventuelt revideres årlig.

VEDLEGG

Nr. 19 Administrasjonssjefens rolle i kommunale og fylkeskommunale foretak.
- Administrasjonssjefens rolle som budsjettansvarlig for kommunens samlede økonomiske virksomhet herunder foretakene kombinert med manglende instruksjonsmyndighet overfor daglig leders disponeringer bør være gjenstand for en samhandlingsdiskusjon ved opprettelse av foretak.
Administrasjonssjefen, stedfortreder eller andre i ledende administrative posisjoner samt medlem av fylkes- og kommunalråd kan ikke sitte i styret. I kommuner med parlamentarisme kan ikke kommune- og fylkesråd sitte i foretaksstyrene. Det samme gjelder administrasjonssjef/stedfortreder. Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter.

Administrasjonssjefens samhandlingsrolle overfor foretakene står i en uklar lovmessig stilling i forhold til den tradisjonelle etatsvirksomheten på den ene siden og virksomhet skilt ut i selvstendige rettssubjekter på den andre siden.

De økonomiske rammene for foretakene er underlagt den ordinære kommunale budsjettvirksomhet som igjen ligger under administrasjonssjefens ansvar. Samtidig ledes foretaket av et styre og en daglig leder hvor førstnevnte utpekes direkte av kommune-/fylkesstyret. Daglig leder rapporter til styret og administrasjonssjefen har ikke instruksjons eller omgjøringsmyndighet overfor daglig leders disponeringer. Administrasjonssjefens instruksjonsmyndighet omfatter kun retten til å instruere daglig leder om at iverksettelsen av en sak skal utsettes til kommunestyret har behandlet saken.
Administrasjonssjefens behov for styring i forhold til kommunes samlede virksomhet ligger dermed i en gråsone all den tid han formelt sett er avskåret fra foretakets drift. Det anbefales derfor at kommunestyrene ved opprettelse av foretak diskuterer administrasjonssjefens rolle og handlingsmuligheter overfor daglig leder.
Fra 1. januar 2010 kan ikke administrasjonssjefen, administrasjonssjefens stedfortreder og medlem av kommuneråd og fylkesråd velges til styret i kommunale foretak. Daglig leder er heller ikke valgbar til styret i det selskap han/hun er daglig leder for. Noe av bakgrunnen for lovendringen er å styrke administrasjonssjefens kontroll med kommunale foretak. Med «dennes stedfortreder» siktes det til personer som, i tillegg til administrasjonssjefen, har fullmakt til å beslutte utsatt iverksettelse etter § 72 nr. 1 annet punktum. Dette må vurderes konkret i forhold til de aktuelle personene i kommunen. Det kan være personer som har det som en del av sine oppgaver å tre inn i administrasjonssjefens fullmakter, for eksempel i administrasjonssjefens fravær, og personer som har disse fullmaktene i forhold til bestemte kommunale foretak som faller innenfor hennes eller hans ansvarsområde. Det er kun i den kommunen hvor vedkommende har rollen som administrasjonssjef, dennes stedfortreder, kommuneråd eller fylkesråd. Loven setter ingen grenser for å ha styremedlemmer i kommunale foretak som har slike roller i andre kommuner eller fylkeskommuner. I de tilfellene hvor lovendringen medfører at et styremedlem ikke lenger kan sitte i styret for et kommunalt foretak, foretas nyvalg av styret.

Dette bidrar til en klarere rollefordeling og man unngår habilitetsvurderinger. KS Eierforum mener også ledende ansatte og folkevalgte generelt bør gjøres gjenstand for en habilitetsvurdering i forkant av eventuell styreoppnevnelse, se punkt 14.

Indre Finnmark Utviklingsselskap

Kontorllutvalgssekretariatetene i Vest-Finnmark og Ost-Finnmark

Din čuj./ Deres ref.: Min čuj./ Vår ref.: Beaivi/Dato: 25.11.11

Høringsuttalelse – selskapskontroll for Indre Finnmark Utviklingsselskap

Prosessen i forbindelse med eierskapskontrollen har daglig leder i IFU opplevd som veldig ryddig. IFU har fått god informasjon og kommunikasjonen mellom IFU og kontrollutvalgenes sekretariat har vært veldig bra.

Rapporten som den er lagt fram er oversiktlig og grei. Det vil bli utformet en rapport for hver kommune der den enkelte kommunes håndtering av eierskapet og IFU ser fram til at dette skal bli behandlet i kommunene.

Rapporten tar for seg to problemstillinger:

1. Fører kommunene kontroll med sine eierinteresser? Herunder:
   - Har kommunene etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
   - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt opp?

2. Utøves kommunenes eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Fører kommunene kontroll med sine eierinteresser?

Hver kommune vil få sin egen rapport der disse problemstillingene vil bli drøftet.

Har kommunene etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser

Så vidt IFU vet har ingen av kommunene vedtatt en overordnet eierstrategi for utøvelse av sitt eierskap i selskap. Hvis noen av kommunene har gjort det har denne strategien ikke blitt oversendt IFU. IFU har imidlertid fått et godt samarbeid med administrasjonene i kommunene. I tillegg har IFU bedt å møte alle de nye formannskapene og kommunestyrene i alle kommunene for å orientere om arbeidet i IFU og IFI. IFU ønsker at kommunene i større grad skal bruke tildelingsbrevet for driftstilskuddet fram kommunene til å fastslå hva IFU skal gjøre for kommunene. Dette vil gjøre oppdraget mer tydelig og kommunene kan også måle nytteverdien bedre av tilskuddet. IFU sin oppgave kan være et tema på eiermøtene og her kan man i større grad bli enige om hvilke oppgaver IFU skal ha for kommunene. Også knyttet til konkrete prosjekter.

IFU har også etter at selskapet ble oppfordret til det av kontrollutvalgenes sekretariat, sendt innkallingen til generalforsamlingen til IFU til kontrollutvalgenes i kommunene. Dette skal

også følges opp med utsendelse av generalforsamlingsprotokoller slik at kontrollutvalgene automatisk får dette.

Utøves kommunenes eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse

Det er først og fremst i eiermøte at IFU får innspill fra eierkommunene. IFU er opptatt av å ta opp prinsipielle diskusjoner med eierne slik at styret skal få tilbakemeldinger på hvordan de skal forholde seg i slike saker.

Rapporten konkluderes at det ikke er åpenbare indikasjoner på at eierinteressene ikke utøves i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

Det stilles i rapporten allikevel spørsmålstegn ved to forhold. Det ene er sammensetningen av styret til IFI, og det andre er managementavtalenes unndragelse fra offentligheten. Her stiller daglig leder seg bak styrets uttalelse.

Vennlig hilsen

Veslemøy K. Dahl
Daglig leder

Indre Finnmark Utviklingsselskap
Tlf: +4795850804
e-post: veslemoy@ifu.no
web: www.ifu.no

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	63/2012	20.09.2012

Revidering av Tanaloven

Vedlegg
1 SKISSE TIL LOVFORSLAG
2 Skisse til ny § 28 i Finnmarksloven

MLUs innstilling til kommunestyret

Lovfesting av retten til fiske i Tanavassdraget

Tana kommune går inn for følgende:

1. Loven skal sikre lokalbefolkningens særskilte rettigheter til fiske i vassdraget på grunnlag av lov, alders tids bruk og sedvane. Dette må innarbeides som egen paragraf i Finnmarksloven. Paragrafen må videre inneholde en henvisning til Tanaloven som bør få modernisert språket og hvor lokalbefolkningens rett til stangfiske inngår.

2. Loven må definere klart dets stedlige virkeområde. Etter kommunens mening gjelder loven i hovedelva og i sidevassdragene så langt laksen går.

Vedtaket oversendes Stortingets energi- og miljøkomite.

Saksopplysninger

Regjeringen har i samråd med Sametinget igangsatt arbeid for å avvikle Tanaloven som en selvstendig lov og erstatte den med en egen paragraf i Finnmarksloven. Dette har vakt sterke reaksjoner i lokalsamfunnene i Tana og Karasjok.
Det fremkommer av e-post fra direktør i Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) Hans-Erik Varsi til leder i MLU, at TF har utarbeidet et rammeforslag til revidert Tanalov og ny § 28 i

finnmarksloven. Direktøren opplyser at forslagene fraviker vesentlig fra MDs lovforslag i prop. 86. L. De skisserte forslagene følger vedlagt.

Saken ble tatt opp i møte i MLU den 04.09.12 som tilleggssak, saksnr. 45/2012 idet kommunen ønsker å påvirke prosessen. Saken har ikke vært saksforberedt av administrasjonen.

Saksprotokollen saksnr. 45/2012, fra møtet i MLU den 04.09.12 lyder som følgende:

Behandling

Leder Ulf Ballo (AP) fremmet følgende forslag som Miljø-, landbruks- og utmarksutvalgets innstilling:

Lovfesting av retten til fiske i Tanavassdraget

Tana kommune går in for følgende:

1. Loven skal sikre lokalbefolkningens særskilte rettigheter til fiske i vassdraget på grunnlag av lov, alders tids bruk og sedvane. Dette må innarbeides som egen paragraf i Finnmarksloven. Paragrafen må videre inneholde en henvisning til Tanaloven som bør få modernisert språket og hvor lokalbefolkningens rett til stangfiske inngår.

2. Loven må definere klart dets stedlige virkeområde. Etter kommunens mening gjelder loven i hovedelva og i sidevassdragene så langt laksen går.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak: Innstilling til kommunestyret

Lovfesting av retten til fiske i Tanavassdraget

Tana kommune går in for følgende:

1. Loven skal sikre lokalbefolkningens særskilte rettigheter til fiske i vassdraget på grunnlag av lov, alders tids bruk og sedvane. Dette må innarbeides som egen paragraf i Finnmarksloven. Paragrafen må videre inneholde en henvisning til Tanaloven som bør få modernisert språket og hvor lokalbefolkningens rett til stangfiske inngår.

2. Loven må definere klart dets stedlige virkeområde. Etter kommunens mening gjelder loven i hovedelva og i sidevassdragene så langt laksen går.

Vurdering

MLUs uttalelse oversendes kommunestyret for behandling.

Revisjon av Tanaloven av 23. juni 1888 nr. 1, om retten til fiskeri i Tanavassdraget:

Skisse til lov om fiske i Tanavassdraget av …. 2012 (Tanaloven)

[Fastsatt ved kgl. res av …..med hjemmel i lov av 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke § 28, lov av 23. juni 1888 om retten til fiskeri i Tanavassdraget og lov av 15. mai 1992 nr 47, om laksefisk og innlandsfisk m.v.]

§ 1 Lovens formål

Loven skal sikre lokalbefolkningens særskilte rettigheter til fiske i Tanavassdraget på grunnlag av lov, alders tids bruk og lokal sedvane.

§ 2 Stedlig virkeområde

Loven gjelder elva Deatnu/Tana med sidevassdrag (Tanavassdraget), så langt laks går.

§ 3 Fiskeberettigede

Rett til garnfiske har personer som avler minst 2000 kg høy i året eller en tilsvarende mengde grovfôr av annet slag på grunn som vedkommende eier eller leier på åremål, når grunnen ligger mindre enn to kilometer fra lakseførende del av Tana eller sideelvene og vedkommende bor på eller nær grunnen. Fiskeretten omfatter alle fiskeslag og de til enhver tid tillatte fiskeredskaper.

De nærmere bestemmelser angående måten og betingelsene for fiskerettens utøvelse fastsettes av Kongen eller den han bemyndiger.

§ 4 Stangfiske for lokalbefolkningen

Rett til stangfiske har personer som bor i Tana eller Karasjok kommuner. Samme rett har personer som bor langs sideelvene til Tana i Kautokeino kommune. Reindriftsutøvere som ikke bor i disse områdene har rett til stangfiske når de driver reindrift i elvedistriktet.

§ 5 Stangfiske for andre

Foranstående bestemmelse er ikke til hinder for at Kongen etter nærmere bestemmelser kan meddele andre enn fiskeberettigede eller lokalbefolkningen tillatelse til stangfiske etter laks og sjøørret.

[Personer som ikke har rett til stangfiske, har adgang til stangfiske mot løsning av fiskekort].

Gjeldende Tanalov av 1888:

Lov om Retten til Fiskeri i Tanavasdraget i Finmarkens Amt av 23. Juni 1888 Nr.1

Jfr. lov 15. mai 1992 nr. 47. - Jfr. *tidligere* res. 27 mai 1775 § 6 og lov 29. april 1871.

§ 1. Fiskeri i Tanaelven (dennes Grændse mod Sjøen regnet til en ret Linie fra Grønnesodden til Skuggemælen) og dens Bielve kan alene udøves af de i Elvedistriktet fast bosiddende Mænd eller kvinder, som bruger egen eller paa Aaremaal leiet Jord i Distriktet. Fiskeretten tilkommer dog kun et Medlem af hver Husstand, nemlig Husbonden eller den, til hvem han begjærer Retten overdraget. De nærmere Bestemmelser angaaende Maaden og Betingelserne for Fiskerirettens Udøvelse fastsættes af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

Foranstaaende Bestemmelse er ikke til Hinder for, at Fogden efter Kongens nærmere Bestemmelse kan meddele andre end de Fiskeriberettigede Tilladelse til i Tanavasdraget at drive Stangfiske efter Lax og Sjøørret.

§ 2. Ulovlig fiskeri i vassdrag eller overtredelser av bestemmelser som er gitt i medhold av § 1, straffes med bøter.

Skisse til ny § 28 i Finnmarksloven:

§ 28 Fisket i Tanavassdraget
I Tanavassdraget har lokalbefolkningen særskilte rettigheter til fiske på grunnlag av lov, alders tids bruk og lokal sedvane.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	110/2012	23.08.2012
Kommunestyret	64/2012	20.09.2012

Revisjon - Reglement Godtgjørelse for folkevalgte

Saksprotokoll saksnr. 110/2012 i Formannskapet - 23.08.2012

Behandling

Ordfører Frank M. Ingilæ (AP) fremmet rådmannens forslag til vedtak som formannskapets innstilling:

Reglement for godtgjørelse til folkevalgte pkt. 2.2 Tapt arbeidsfortjeneste endres:

Nytt pkt. *2.2.1 Tapt arbeidsfortjeneste ansatte*
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr. 2.000,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Deler av dag inntil, 5 timer, dekkes med kr. 200,- pr. time, inkl. sosiale ytelser
Dokumentasjon på beregningsgrunnlaget for tapt arbeidsfortjeneste fra arbeidsgiver leveres kommunen innen utgangen av januar hvert år, eller fortløpende ifm. møter.
Udokumentert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med kr. 300,- /150,- pr. dag (Over/ under 5 timer)
Det presiseres at det er personinntekt og ikke bedriftens/firmaets inntekt som skal være grunnlaget for å beregne tapt arbeidsinntekt.

Nytt pkt. *2.2.2 Tapt arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende og personer som har virke i eget foretak.*
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste for foretak som er momsregisterte inntil kr. 2000,- pr. dag inkl. sosiale ytelser
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste for foretak som ikke er momsregisterte kr. 650,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste for næringsdrivende dekkes med kr. 650,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Dokumentasjon på beregningsgrunnlaget for tapt leveres kommunen inne utgangen av januar hvert år, eller fortløpende ifm. møter.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak: Innstilling til kommunestyret

Reglement for godtgjørelse til folkevalgte pkt. 2.2 Tapt arbeidsfortjeneste endres:

Nytt pkt. *2.2.1 Tapt arbeidsfortjeneste ansatte*
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr. 2.000,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Deler av dag inntil, 5 timer, dekkes med kr. 200,- pr. time, inkl. sosiale ytelser
Dokumentasjon på beregningsgrunnlaget for tapt arbeidsfortjeneste fra arbeidsgiver leveres kommunen innen utgangen av januar hvert år, eller fortløpende ifm. møter.
Udokumentert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med kr. 300,- /150,- pr. dag (Over/ under 5 timer)
Det presiseres at det er personinntekt og ikke bedriftens/firmaets inntekt som skal være grunnlaget for å beregne tapt arbeidsinntekt.

Nytt pkt. *2.2.2 Tapt arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende og personer som har virke i eget foretak.*
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste for foretak som er momsregisterte inntil kr. 2000,- pr. dag inkl. sosiale ytelser
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste for foretak som ikke er momsregisterte kr. 650,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste for næringsdrivende dekkes med kr. 650,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Dokumentasjon på beregningsgrunnlaget for tapt leveres kommunen inne utgangen av januar hvert år, eller fortløpende ifm. møter.

Rådmannens forslag til vedtak

Reglement for godtgjørelse til folkevalgte pkt. 2.2 Tapt arbeidsfortjeneste endres:

Nytt pkt. *2.2.1 Tapt arbeidsfortjeneste ansatte*
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr. 2.000,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Deler av dag inntil, 5 timer, dekkes med kr. 200,- pr. time, inkl. sosiale ytelser
Dokumentasjon på beregningsgrunnlaget for tapt arbeidsfortjeneste fra arbeidsgiver leveres kommunen innen utgangen av januar hvert år, eller fortløpende ifm. møter.
Udokumentert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med kr. 300,- /150,- pr. dag (Over/ under 5 timer)
Det presiseres at det er personinntekt og ikke bedriftens/firmaets inntekt som skal være grunnlaget for å beregne tapt arbeidsinntekt.

Nytt pkt. *2.2.2 Tapt arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende og personer som har virke i eget foretak.*
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste for foretak som er momsregisterte inntil kr. 2000,- pr. dag inkl. sosiale ytelser
Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste for foretak som ikke er momsregisterte kr. 650,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.

Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste for næringsdrivende dekkes med kr. 650,- pr. dag inkl. sosiale ytelser.
Dokumentasjon på beregningsgrunnlaget for tapt leveres kommunen inne utgangen av januar hvert år, eller fortløpende ifm. møter.

Saksopplysninger

Rammer for lokaldemokrati
Enhver kommune er avhengig av et godt lokaldemokrati for å møte de forventninger og krav lokal- og storsamfunnet har.
Det er hele tiden en utfordring for de politiske partiene å klare å engasjere de riktige personene til vervene.
For kommunen er det viktig å legge forholdene til rette slik at politikerne har gode arbeidsforhold, gode arbeidsredskap og ikke lider et økonomisk tap av å påta seg verv som lokalpolitiker i Tana.
Gode arbeidsforhold og gode arbeidsredskap løses gjennom å ha gode møtelokaler, dataløsning og god informasjonsflyt mellom administrasjon og det politiske nivå. Dette er i hovedsak løst gjennom at de faste medlemmene i kommunestyre og hovedutvalgene har fått tilbud om bærbar pc/iPad og skriver, i tillegg til at systemet for administrasjon og gjennomføring av politiske møter skal oppgraderes slik at den bli i større grad elektronisk. Saksdokumentene distribueres elektronisk og er tilgjengelig for alle interesserte i god til før møtet avholdes. Likeså er møte- og saksprotokoller tilgjengelig nesten umiddelbart etter møtet.
I forhold til de økonomiske rammene for lokaldemokratiet, er det et umiddelbart behov for å revidere reglementet for godtgjørelser til folkevalgte.

Revisjon av reglement for godtgjørelse til folkevalgte
I arbeidet med en revisjon av reglene for godtgjørelse til folkevalgte har vi tatt kontakt med våre nabokommuner (Vardø, Vadsø, Berlevåg, Nesseby og Båtsfjord) for å se hvilke godtgjørelser de har, betingelser og nivået på godtgjørelsene.

1. Tapt arbeidsfortjeneste

   Våre nabokommuner har som naturlig er forskjellige retningslinjer og satser for tapt arbeidsfortjeneste. Med unntak av Berlevåg så er det skille mellom næringsdrivende og ansatte, og alle opererer med maksimalsatser. De ytelsene Tana yter er blant de laveste av våre nabokommuner.

Nesseby:
Nesseby kommune har følgende retningslinjer:
"*Dekning av tapt inntekt og påførte utgifter*
2.1.1 Dokumentert tapt arbeidsinntekt for lønnsmottakere dekkes i sin helhet, *maks kr.1.500,- pr. dag.*
2.1.2 Udokumentert tapt arbeidsinntekt dekkes med kr 150,- pr påbegynt time*, maks sum kr 1.000,- pr. dag.*
Udokumentert tapt arbeidsinntekt kan ikke gis til lønnsmottakere.
2.1.3 Dokumenterte utgifter til barnepass og omsorgsarbeid dekkes med kr. 100,- pr. time, men inntil *makimalt kr. 700,- pr. dag*. Med barn forstås barn inntil 12 år.
For folkevalgte med mer enn 2 barn under 12 år dekkes legitimert omsorgsarbeid med kr. 125,- pr. time, men *maksimalt inntil kr. 900,- pr. døgn*.
For gruppemøter i tilknytning til offisielle kommunalpolitiske møter(kommunestyre og formannskap) dekkes omsorgsutgifter for pass *av* små barn i henhold til satser i

reglement for godtgjørelse til folkevalgte.
Kilde:
Reglement for Politiske og Partssammensatte utvalg,
delegasjonsreglement og godtgjørelser til folkevalgte, utarbeidet i 2011, Side 22 av 86

Båtsfjord:
Båtsfjord kommune har følgende regler:
" 2. *Erstatning for tap i ordinær arbeidsinntekt/dekning av utgifter til stedfortreder.*
Det utbetales følgende:
FOR LØNNSTAKERE:
*Inntil kr 1.200,- pr. dag for legitimerte krav.
*Uten legitimasjon:
-kr 600,- pr. dag for møter under 4 timer
-kr 800,- pr. dag for møter over 4 timer
*Båtsfjord kommune søker å få til et samarbeid med arbeidsgivere slik at lønnstakere ikke trekkes i lønn. Arbeidsgiver får refundert utlegg for arbeidstakere som ikke er i jobb.
FOR SELVSTENDIGE NÆRINGSDRIVENDE:
*Uten legitimasjon
-kr 800,- pr. dag for møter under 4 timer
-kr 1.000,- pr. dag for møter over 4 timer
Ved legitimert eller sannsynliggjort tap kan selvstendig næringsdrivende og andre i spesielle tilfeller få kompensert tapt arbeidsinntekt med inntil kr 2.000,- pr. dag.
Søknad om dette avgjøres i administrasjonsstyret.
3. Til dekning av barnepass
Det betales inntil kr 300,- pr. møte som dekning for legitimerte utgifter til barnepass."
Kilde: *GODTGJØRING TIL FOLKEVALGTE*
(Vedtatt av kommunestyret i sak 107/92 (93005118) Sist endret i sak 0055/06 j.nr. 05/00969)

Berlevåg:
Berlevåg kommune har følgende retningslinjer:
"Berlevåg kommune har ikke hovedutvalg.
Tapt arbeidsfortjeneste godtgjøres etter krav bekreftet/attestert av den folkevalgtes arbeidsgiver.
Det har ikke vært aktuelt med godtgjøring for barnepass."
Kilde : Geir Goa, kontorsjef

Vardø:
1.6. TAPT ARBEIDSINNTEKT
1.6.1 Ulegimitert tap for selvstendig næringsdrivende og fiskere dekkes det med kr. 700,- pr. møte. For andre ulegimitert tap dekkes med kr. 120,- pr. time. For møter utover 4 timer dekkes det med kr. 700,-.
Tillegg til tekst
Det er forutsatt at også grupper uten fast lønnet arbeid skal få erstattet tap i arbeidsinntekt når de må forsømme sine ordinære gjøremål for å ivareta tillitsverv. Eksempel på slike grupper er husmødre, studenter, pensjonister, free-lancere m.v.
Krav om dekning av tapt arbeidsinntekt skal sendes inn minst kvartalsvis, og senest innen 15. januar i påfølgende år for 4. kvartal.
1.8 DEKNING AV UTGIFTER TIL OMSORGSARBEID STEDFORTREDERUTGIFTER.
1.8.1 Den som har reelle utgifter til omsorgsarbeid for barn, syke, eldre eller funksjonshemmede får etter regning dekket utgifter til tilsyn og pleie i den tiden han/hun er fraværende for å ivareta kommunale verv. Med barn forstås inntil 12 år, eller barn med særskilt omsorgsbehov. Dekning kan kun utbetales en av foreldrene.
Kilde: Økonomiplan og budsjett 2012.

Vadsø kommune:
Vadsø kommune har følgende retningslinjer:
"*2.2* ***Tapt arbeids- og næringsinntekt***

Kommunen dekker tapt inntekt for deltagelse i møter i alle kommunale utvalg, styrer og råd. Tapt inntekt dekkes også for deltagelse på kurs, møter og reiser når disse er pålagt av kommunen.

Den enkelte representant har selv ansvaret for å følge opp utbetaling av tapt inntekt. Krav om dekning av tapt inntekt må være innsendt senest 31. januar påfølgende år.

Ulegitimert tap erstattes med kr. 350,- pr. dag.
Ulegitimert tap erstattes med inntil kr. 700,- pr. dag når tapet kan sannsynliggjøres.

Har et medlem/varamedlem tap i arbeidsinntekt for deler av en dag, kan det gis erstatning med inntil kr. 100,- pr. time, men ikke utover kr. 700,- pr. dag.
Dog gis full utgiftsdekning (kr. 700,-) når møtet varer over 5 timer inkludert praktiske forberedelser som reiser o.l.

Legitimert tap i ordinær arbeidsinntekt erstattes ihht legitimering fra arbeidsgiver, men dog ikke utover kr.3000,- pr. dag. Det presiseres at det er personinntekt og ikke bedriftens/firmaets inntekt som skal være grunnlaget for å beregne tapt arbeidsinntekt.

Ved legitimert eller sannsynliggjort tap i ordinær inntekt kan selvstendige næringsdrivende og andre i spesielle tilfeller få kompensert tapt inntekt med kronebeløp opptil ordførerens godtgjørelse pr. dag når møtet varer mer enn 3 timer.

Har et medlem/varamedlem tapt næringsinntekt for møter med varighet under 3 timer gis det erstatning med inntil kr. 1.200,- pr. dag.

Administrasjonsutvalget avgjør i tvilstilfeller.

2.3 Utgiftsgodtgjørelse for omsorgsarbeid

Legitimert omsorgsarbeid dekkes med kr. 65,- pr. time, men inntil maksimalt kr. 600,- pr. døgn. Med barn forstås barn inntil 12 år eller barn med særskilt omsorgsbehov."

Kilde: Reglement for godtgjørelse til folkevalgte

2. Møtegodtgjørelse
Når det gjelder satsene for møtegodtgjørelser så er satsene som er i Tana jevngodt med de fleste av våre nabokommuner.

Vurdering

Det nivået Tana har på satsene for tapt arbeidsfortjeneste kan gjøre det utfordrende for folkevalgte å delta på møter i politiske utvalg. Nivået tilsier at de fleste vil ha et økonomisk tap som følge av sitt politiske engasjement. Dette kan medføre økende frafall, og kreve mye bruk av vararepresentanter.
Vår gjennomgang av nivået på satsene til våre nabokommuner viser at vi har blant de laveste satsene på tapt arbeidsfortjeneste. I tillegg så vil det være et behov for å foreta et skille mellom selvstendig næringsdrivende i og utenfor momsregisteret.

Begrunnelsen for å bruke skille mellom næringsdrivende i eller utenfor momsregisteret ligger i virksomhetenes omfang. I en virksomhet med lav omsetning er det enklere å frigjøre arbeidskraften. I særlig grad gjelder dette når det er eieren selv det gjelder.

Satsen på kr. 2.000,- pr. dag er foreslått fordi det tilsvarer et lønnsnivå i overkant av kr. 400.000,- inkl. sosiale ytelser.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Valgstyret	12/2012	13.09.2012
Kommunestyret	65/2012	20.09.2012

Fastsetting av valgdag og åpningstid på valgtinget - Stortingsvalg og sametingsvalg 2013

Valgstyrets innstilling

1. I medhold av valglovens § 9-2 (2) vedtar kommunestyret å holde stortings- og sametingsvalg også søndag 8. september 2013 i samtlige valgkretser.

2. I medhold av valglovens § 9-3 (2) vedtar kommunestyret følgende åpningstider for stortings- og sametingsvalget 2013:

Stemmekrets	Åpningstid Søndag 8. sept.	Åpningstid Mandag 9. sept.
01 Sirma	kl. 15:00 – 18:00	kl. 10:00 – 18:00
02 Polmak/Båteng	kl. 15:00 – 18:00	kl. 10:00 – 18:00
03 Tana Bru	kl. 12:00 – 20:00	kl. 08:00 – 18:00
04 Austertana	kl. 15:00 – 18:00	kl. 10:00 – 18:00
05 Boftsa	kl. 15:00 – 18:00	kl. 10:00 – 18:00
06 Polmak/Alleknjarg	kl. 15:00 – 18:00	kl. 10:00 – 18:00

Saksopplysninger

I statsråd 23. mars i år er valgdagen for stortingsvalget og sametingsvalget 2013 fastsatt til mandag 9. september.

Fastsetting av valgdag og tid og sted for stemmegivningen reguleres etter § 9-2 og § 9-3 i valgloven. Hvert enkelt kommunestyre kan selv, med tilslutning fra minst 1/3 av medlemmene, vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndag 8. september

2013. Jf. valgloven § 9-2 (2) *Fastsetting av valgdag* skal vedtaket treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes.

Valgloven § 9-2 (2) Fastsetting av valgdag:
Kommunestyret kan selv, med tilslutning fra minst 1/3 av medlemmene, vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen. Vedtaket må treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes.

Valgloven § 9-3 (2) Tid og sted for stemmegivningen:

Valgstyret bestemmer hvor stemmegivningen skal foregå og fastsetter tiden for stemmegivning. Kommunestyret kan selv, med tilslutning fra minst 1/3 av medlemmene, vedta å holde valglokalene åpne lenger enn det valgstyret har vedtatt. Slikt vedtak må treffes senest samtidig med budsjettet for det året valget skal holdes. Stemmegivningen mandag må ikke foregå senere enn kl. 21.

Valgstyret skal fastsette hvor mange stemmekretser kommunene skal ha (sak i valgstyret 13.09.12). Dersom valgstyret vedtar å opprettholde stemmekretsene fra de foregående valgene, så vil det være seks stemmekretser også ved valget i 2013.

Etter kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011 ble det gjennomført en evaluering med lederne av stemmestyrene i kretsene. Sirma krets opplyste at det ikke var nødvendig med åpne valglokal på søndag, mens Polmak/Båteng mente at åpningstiden på søndag var greit dersom det var nødvendig å holde åpent søndag. De andre kretsene mente at åpningstidene på søndag var bra. Tana bru krets mente at en burde åpne valgtinget tidligere på mandag, f.eks fra kl. 08:00 eller 09:00. Det foreslås derfor at åpningstiden i Tana bru krets ved valget i 2013 blir fra kl. 08:00 – 18:00 på mandag, det vil si at åpningstiden er to timer lengre enn de andre kretsene. Ved å åpne tidligere kan man oppleve at flere avgir sin stemme tidligere på dagen (før de går på jobb), og således kan man muligens oppleve mindre trøkk (kø) mot slutten av valgdagen på mandag i Tana bru.

I forbindelse med kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2007 var det kun Tana bru krets som hadde åpent valglokale søndag kl. 12:00 – 20:00. Ved stortings- og sametingsvalget 2009 hadde samtlige kretser valgting både søndag kl. 12:00 – 20:00 og mandag kl. 10:00 – 18:00. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2011 hadde samtlige kretser søndagsåpne lokaler, men med forskjellig åpningstider – Tana bru kl. 12:00 – 20:00, mens de andre fem kretsene hadde åpningstid kl. 15:00 – 18:00.

Nedenfor følger en oversikt over kretsene, antall stemmeberettigede, kryss i manntallet på valgtinget, samt mottatte fremmed- og forhåndsstemmer i kretsene ved de siste valgene:

Kommunestyrevalget og fylkestingsvalget i 2007				
Krets	Antall stemmeberettigede	Kryss i manntallet	Mottatte fremmed-stemmer	Mottatte forhånds-stemmer
00 Uoppgitt	*23*			
01 Sirma	124	63	2	
02 Polmak	256	94	0	
03 Tana Bru	1173	590	96	
04 Austertana	219	107	3	
05 Boftsa	428	185	1	
06 Polmak/Alleknjarg	132	74	1	
Sum	2355	1113	103	332

Stortingsvalget 2009					
Stemmekrets	Antall stemmeberettigede	Kryss i manntallet		Mottatte fremmed-stemmer	Mottatte forhånds-stemmer
		Søndag	Mandag		
00 Uoppgitt	*16*				
01 Sirma	114	36	22	1	
02 Polmak/Båteng	243	65	58	3	
03 Tana Bru	1096	241	323	44	
04 Austertana	212	42	81	3	
05 Boftsa	404	101	113	1	
06 Polmak/Alleknjarg	109	28	35	2	
SUM	2194	513	632	54	383

Sametingsvalget 2009					
Stemmekrets	Antall stemmeberettigede	Kryss i manntallet		Mottatte fremmed-stemmer	Mottatte forhånds-stemmer
		Søndag	Mandag		
00 Uoppgitt					
01 Sirma		33	17	2	
02 Polmak/Båteng		48	46	4	
03 Tana Bru		88	101	27	
04 Austertana		7	9	1	
05 Boftsa		33	34		
06 Polmak/Alleknjarg		19	24		
SUM	862	228	231	34	197

Kommunestyrevalget og fylkestingsvalget i 2011					
Stemmekrets	Antall stemmeberettigde	Kryss i manntallet		Mottatte fremmed-stemmer	Mottatte forhånds-stemmer
		Søndag	Mandag		
00 Uoppgitt	22				4
01 Sirma	129	26	34		24
02 Polmak/Båteng	128	26	35	1	28
03 Tana Bru	1277	222	426	29	165
04 Austertana	218	46	82	2	11

05 Boftsa	418	55	138	4	58
06 Polmak/Alleknjarg	118	25	40	2	17
SUM	2310	400	755	38	307

Vurdering

Tana kommune kan benytte seg av muligheten til å holde valg også søndagen før den offisielle valgdagen, noe som ved tidligere valg også har var vanlig i Tana. Det er en fordel for studenter og andre som av ulike grunner ikke kan avgi sin stemme på mandag. Selv om mange benytter seg av muligheten til å forhåndstemme, så virker det også som om mange benytter muligheten til å stemme på søndag. Valgdeltakelsen har de siste årene vært stabil. Ser en på statistikken fra 2007 mot valgene i 2009 og 2011 så har ikke valgdeltakelsen økt selv om man har hatt søndagsåpne valglokaler, men det gir velgerne større valgfrihet til når tid de ønsker å avgi skal stemme.

Valgstyret bør vurdere om en skal åpne valgtinget i Tana bru krets på mandag allerede fra kl. 08:00. Tilbakemeldingene fra stemmekretsen tyder på av flere av velgerne ønsker en slik åpningstid, og at de kan få avgitt sin stemme f.eks før de starter på jobb på mandag. Det foreslås at valglokalet i Tana bru åpner kl. 08:00 på mandag.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Valgnemnda	27/2012	03.09.2012
Kommunestyret	66/2012	20.09.2012

Valg av Forliksråd - 2013-2016

Saksprotokoll saksnr. 27/2012 i Valgnemnda - 03.09.2012

Behandling

Leder Per Ivar Henriksen fremmet følgende fellesforslag fra SP v/Fred Johnsen, V v/Jan Oskar Dervo, H v/Brynly Ballari, FrP v/Rebeke Tapio, Fe/Ol v/Hartvik Hansen og AP v/Per Ivar Henriksen som valgnemndas innstilling:

1. Tana kommunestyre velger følgende til Forliksrådet for perioden 01.01.2013 til 31.12.2016:

Medlemmer	Varamedlemmer
1. Fred Roald Johnsen	1. Per Ivar Henriksen
2. Anne Margrethe Gundersen	2. Sofie Kathrine Guttorm
3. Rebeke Tapio	3. Jan Oskar Dervo

2. **Som formann** i forliksrådet velges: Fred Roald Johnsen

Votering

Forslag på medlemmer/varamedlemmer: Enstemmig vedtatt.

Forslag på formann: Enstemmig vedtatt.

Vedtak: Innstilling til kommunestyret

1. Tana kommunestyre velger følgende til Forliksrådet for perioden 01.01.2013 til

31.12.2016:

Medlemmer	Varamedlemmer
1. Fred Roald Johnsen	1. Per Ivar Henriksen
2. Anne Margrethe Gundersen	2. Sofie Kathrine Guttorm
3. Rebeke Tapio	3. Jan Oskar Dervo

2. **Som formann** i forliksrådet velges: Fred Roald Johnsen

Valgnemndas innstilling

1. Tana kommunestyre velger følgende til Forliksrådet for perioden 01.01.2013 til 31.12.2016:

Medlemmer	Varamedlemmer
1.	1.
2.	2.
3.	3.

2. **Som formann** i forliksrådet velges: ……..

Saksopplysninger

Kommunen skal velge et forliksråd med 3 medlemmer og 3 varamedlemmer med funksjonstid fra 1. januar 2013 til 31.12. desember 2016.

Bestemmelser om sammensetning i forliksrådene framgår av domstolloven § 27:

§ 27 I hver kommune skal det være et forliksråd.

Forliksrådet skal ha tre medlemmer og like mange varamedlemmer. Blant medlemmene og blant varamedlemmene skal det være både kvinner og menn. Varamedlemmene tilkalles i den rekkefølge oppnevnelsen viser.

Kommunestyret velger et av medlemmene til formann. Har denne forfall, trer den av de andre som er nevnt først i oppnevnelsen og som kan gjøre tjeneste, i dennes sted. (...)

I lensmannsdistrikter er lensmannen sekretariat for forliksrådet. (...)

Vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem

Forliksrådsmedlemmer er dommere, og domstolloven § 53 gjelder derfor også for dem:

- forliksrådsmedlemmer må være norske statsborgere - menn eller kvinner - som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmerett i offentlige anliggender.

I tillegg oppstiller domstolloven § 56 visse vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:

- Vedkommende må ha fylt 25 år

- Vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jf. § 70 nr. 1 *(født etter 31. desember 1942)*
- Som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skrift1ig og muntlig godt

Etter domstolloven § 56 første ledd annet punktum gjelder domstolloven § 71 til § 74 tilsvarende for forliksrådsmedlemmer. Dette innebærer at de som er utelukket til valg som lekdommere, heller ikke kan velges som medlemmer av forliksrådet.

Utelukket på grunn av stilling, jf. domstolloven § 71 lyder:

§ 71. Utelukket fra valg på grunn av stilling er:

1. *Stortingets representanter og vararepresentanter,*
2. *statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,*
3. *fylkesmenn og assisterende fylkesmenn,*
4. *utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,*
5. *ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet,*
6. *ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre,*
7. *ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fengselsskolen,*
8. *praktiserende advokater og advokatfullmektiger,*
9. *kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.*

§ 71 nr. 9 utelukker fra valg i den kommunen vedkommende er ansatt i, ikke fra tilsvarende valg i andre kommuner. Uttrykket "tar direkte del i" gjelder alle typer arbeid, også utførelse av teknisk pregede oppgaver.

Regler for hvem som er **utelukket på grunn av vandel**, går frem av domstolloven § 72:

§ 72. Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

1. *den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,*
2. *den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven §§ 39 – 39 c,*
3. *den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig,*
4. *den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,*
5. *den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig eller vedtakelsen,*
6. *den som har fått betinget påtaleunnlatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig.*

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.

Bestemmelsen innebærer at ikke bare straffens art, men også straffens lengde er av betydning for hvor lenge en person er utelukket fra valg som forliksrådsmedlem.

Etter domstolloven § 73 er det kommunen som skal kontrollere at ingen velges i strid med § 71 og § 72. Etter § 74 kan en person kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av forliksrådet i to perioder tidligere.

For øvrig er det ingen formelle begrensninger for hvem som kan velges som forliksrådsmedlem. Det er således adgang til å velge jurister utover de begrensningene som følger av § 71. Ansatte ved kommuneadministrasjonen som ikke tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget kan også velges.

Departementet vil fremheve at forliksrådene i vår rettergangsordning har en viktig og krevende oppgave. **For at de skal kunne løse oppgaven, er det derfor nødvendig at det som forliksrådsmedlemmer bare velges personer som i ethvert henseende er skikket for vervet.**

Departementet understreker at valg av forliksråd ikke er et valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget tar hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos dem som blir valgt. Videre er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet. **Kommunestyret bør være tilbakeholden med å skifte ut hele forliksrådet på en *gang*.**

Fremgangsmåten ved valget
Etter domstolloven § 57 første ledd skal valget av forliksrådsmedlemmer foregå innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelde fra 1. januar det påfølgende år.

Paragraf 57 lyder:
"Forliksrådsmedlemmmer med varamedlemmer velges av kommunestyrets elv. Valget foregår innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år.

For valget gjelder bestemmelsene i kommuneloven kapittel 6 med de avvik som følger av paragrafen her og av § 27.

Ved flertallsvalg skal rekkefølgen både for medlemmene og for varamedlemmene bestemmesetter deres stemmetall, eller ved loddtrekning når stemmetallet står likt, med mindre kommunestyret enstemmig fastsetter rekkefølgen. Dersom det ved forholdsvalg er nødvendig for å oppfylle kravet i § 27 om at det blant medlemmene skal være både kvinner og menn, og opprykk etter kommuneloven § 37 nr. 3 innen den enkelte liste er utelukket, skal kandidater fra det underrepresenterte kjønn rykke opp å den listen som har fått færrest stemmer. Det samme gjelder dersom det er nødvendig for å oppfylle kravet om at det også blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Dersom det har vært opprykk etter første punktum på den listen som har fått færrest stemmer, skjer opprykket for varamedlemmene på den listen som har fått nest færrest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres det ved loddtrekning på hvilken liste opptykk skal skje."

Etter kommuneloven kapittel 6 er det fastsatt generelle bestemmelser for valg til kommunale nemnder mv. Disse reglene gjelder også for valg av forliksråd, med de avvik som følger av domstolloven §§ 27 og 57. Valget skal således holdes som forholdsvalg når minst ett medlem krever det, og ellers som avtalevalg. Bestemmelsen i kommuneloven § 37 nr. 4 om antall varamedlemmer kommer imidlertid ikke til anvendelse, fordi domstolloven § 27 uttrykkelig bestemmer at det skal være tre varamedlemmer.

Særregelen i domstolloven § 57 tredje ledd om at **kommunestyret enstemmig kan fastsette rekkefølgen for forliksrådsmedlemmer,** har bakgrunn i at forliksrådet til tider gjenvelges uten at en ønsker å endre rekkefølgen. Rekkefølgen har betydning ved forfall til forliksrådets møter.

Ved avtalevalg gir kommuneloven § 38 nr. 3 tilfredsstillende svar på hvordan en valgteknisk skal oppfylle kravet i domstolloven § 27 om at det både blant medlemmene og blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn. Ved forholdsvalg gir imidlertid kommuneloven ingen valgteknisk løsning på hvordan kravet om kjønnsfordeling skal oppfylles dersom tre grupperinger i kommunestyret velger hvert sitt medlem og disse er av samme kjønn. Særregler om dette er derfor inntatt i domstolloven § 57.

Valg av formann — rekkefølgen for de valgte medlemmer
Om valg av formann i forliksrådet bestemmer domstolloven § 27 at kommunestyret velger en av forliksrådsmedlemmene til formann. Denne bestemmelsen er slik å forstå at kommunestyret først velger tre forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer, uten at det avgjøres hvem som skal være formann. Deretter foretas særskilt valg av formann blant de tre forliksrådsmedlemmer som er valgt. Ved valget må en gå frem etter de alminnelige regler i kommuneloven kapittel 6.

Valget av forliksrådsmedlemmer avgjør den innbyrdes rekkefølgen av de valgte medlemmer og varamedlemmer. Rekkefølgen har betydning for hvem som skal fungere ved formannens eller andre medlemmers fravær, jf. domstolloven § 27 tredje ledd. Den vil bestemmes noe forskjellig etter som de er valgt ved forholdstallsvalg eller ved avtalevalg. Er valget holdt som forholdstallsvalg bestemmes rekkefølgen i henhold til kommuneloven § 37. Avtalevalg følger reglene i kommuneloven § 38 a.

Når valget på forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer er holdt og den innbyrdes rekkefølgen fastslått, sendes innberetning om valget til fylkesmannen. Finner fylkesmannen at valget er foretatt korrekt etter reglene i domstolloven og kommuneloven, utferdiger han oppnevnelse for de som er valgt, etter den rekkefølge som ble bestemt ved valget

For inneværende periode 01.05.2008 – 31.12.2012 er følgende valgt til forliksrådet:

Medlemmer	Varamedlemmer:
1. Fred Johnsen, formann	1. Kjell Håkon Dervo
2. Tone Orvik Kollstrøm	2. Anne Gundersen
3. Terje Ellila	3. Per Ivar Henriksen

Vurdering

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	97/2012	07.06.2012
Kommunestyret	56/2012	21.06.2012
Kommunestyret	67/2012	20.09.2012

Suppleringsvalg etter Laura Kjølås (SV)

Vedlegg
1 sammensetning_aktuelle _utvalg

Saksprotokoll saksnr. 56/2012 i Kommunestyret - 21.06.2012

Behandling

Sandra Lille (AP) ble enstemmig innvilget permisjon før behandling saken grunnet legging av barn, fra kl. 19:50 og for resten av møtet.

Ordfører Frank M. Ingilæ (AP) fremmet følgende utsettelsesforslag:

Saken utsettes til neste møte i kommunestyret.

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte i kommunestyret.

Saksprotokoll saksnr. 97/2012 i Formannskapet - 07.06.2012

Behandling

Ordfører Frank M. Ingilæ (AP) fremmet rådmannens forslag til vedtak som formannskapets innstilling:

Kommunestyret foretar følgende suppleringsvalg etter Laura Kjølås (SV), gjeldende fra 1. august 2012 og for resten av valgperioden 2011-2015:

1. Som 2. varamedlem i formannskapet, administrasjonsutvalget og valgstyret *(for grupperingen AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR)* velges: ……..
2. Som ny leder av helse- og omsorgutvalget velges: …… *(Ny leder blir også fast medlem av politirådet)*
3. Som fast medlem i valgnemnda velges: ……
4. Som fast representant til representantskapet til Norasenteret IKS velges: ……..
5. Som 3. varamedlem til Øst Finnmark regionråd *(fra posisjonsgruppa)* velges: ……..

Votering

Enstemmig vedtatt.

Vedtak: Innstilling til kommunestyret

Kommunestyret foretar følgende suppleringsvalg etter Laura Kjølås (SV), gjeldende fra 1. august 2012 og for resten av valgperioden 2011-2015:

1. Som 2. varamedlem i formannskapet, administrasjonsutvalget og valgstyret *(for grupperingen AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR)* velges: ……..
2. Som ny leder av helse- og omsorgutvalget velges: …… *(Ny leder blir også fast medlem av politirådet)*
3. Som fast medlem i valgnemnda velges: ……
4. Som fast representant til representantskapet til Norasenteret IKS velges: ……..
5. Som 3. varamedlem til Øst Finnmark regionråd *(fra posisjonsgruppa)* velges: ……..

Rådmannens forslag til vedtak

Kommunestyret foretar følgende suppleringsvalg etter Laura Kjølås (SV), gjeldende fra 1. august 2012 og for resten av valgperioden 2011-2015:

1. Som 2. varamedlem i formannskapet, administrasjonsutvalget og valgstyret *(for grupperingen AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR)* velges: ……
2. Som ny leder av helse- og omsorgutvalget velges: ……
   (Ny leder blir også fast medlem av politirådet)
3. Som fast medlem i valgnemnda velges: ……
4. Som fast representant til representantskapet til Norasenteret IKS velges: ……..
5. Som 3. varamedlem til Øst Finnmark regionråd *(fra posisjonsgruppa)* velges: ……..

Saksopplysninger

Laura Kjølås (SV) har gitt beskjed til kommunen at hun skal flytte til Hammerfest fra og med 1. august 2012. Fra samme dato har Kjølås bekreftet at hun også vil få registrert sin flytting til folkeregistret.

Det følger av kommunelovens § 14 om valgbarhet at;

1. Ved valg til
0 *formannskap (...)*
0 *faste utvalg*
0 *kommunedelsutvalg*
0 *kontrollutvalg*
0 *kommuneråd (...)*
0 *kommunale(...) nemnder opprettet i medhold av andre lover*

gjelder følgende regler:

a) Valgbar og pliktig til å ta imot valg er den som har stemmerett ved valg til kommunestyre (...), og som når valget finner sted står innført i folkeregisteret som bosatt i vedkommende kommune (...).

2. Den som har tapt sin stemmerett (...) for vedkommende kommune (...), er utelukket fra valg til også andre folkevalgte organer enn nevnt i nr. 1

Kjølås har for inneværende valgperiode følgende verv:

- Fast medlem i kommunestyret for SV
- 2. varamedlem i formannskapet, administrasjonsutvalget og valgstyret for grupperingen AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR
- Leder av helse- og omsorgutvalget *(for grupperingen AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR)*
- Fast medlem i valgnemnda
- Medlem av politirådet *(som leder av HOU)*

- Fast representant til representantskapet til Norasenteret IKS
- 3. varamedlem til Øst Finnmark regionråd *(fra posisjonsgruppa)*

Kommuneloven § 15 nr. 1 har bestemmelser om den som taper sin valgbarhet:

1. *Den som taper valgbarheten til et folkevalgt organ i valgperioden, trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra kommunen (...) for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.*

Kommuneloven § 16 nr. 2 – 6 har videre bestemmelser om opprykk og nyvalg.

2. Hvis medlemmer av kommunestyret (...) trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt.

3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre (...), kommunestyrekomité (...) trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den uttredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.

4. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges ny leder.

5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, (...) eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret (...)blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret (...) selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet (...) kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalget.

6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret (...), som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.

Det er derfor nødvendig å foreta suppleringsvalg etter Kjølås som da vil gjelde fra 1. august 2012. I følge delegasjonsreglement pkt. 3.9 er det formannskapet som innstiller til kommunestyret ved suppleringsvalg.

Når det gjelder kommunestyret så følger det av kommuneloven § 16 nr 2 at 1. varamedlem for SV, Per Magne Lille, rykker opp som fast representant fra 1. august 2012. De resterende varamedlemmene i kommunestyret for SV rykker likeså opp en plass. Jf. valgloven § 14-2 nr 2 skal valgstyret foretas nytt valgoppgjør når en vararepresentant er blitt ledig, dersom *(...)* ordfører finner dette nødvendig.

Vurdering

Kommunestyret må foreta suppleringsvalg etter at Laura Kjølås (SV) gjeldende fra 1. august 2012. Rådmannen minner om det må ta hensyn til kjønnsbalansen ved suppleringsvalgene. Til kommunestyret er det ikke nødvendig å foreta eget suppleringsvalg da det følger av kommuneloven at varamedlem trer inn i den nummerorden de er valgt.

Formannskapet

Fellesliste: AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR

Medlemmer		Varamedlemmer	
1	Frank M. Ingilæ, ordfører – AP	1	Ulf Ballo – AP
2	Hartvik Hansen, varaordfører – Fe/Ol	2	Solbjørg Ravna – SfP/NSR
3	Randi Lille – AP	3	Laura Kjølås – SV
4	Sandra Lille – AP	4	Liz Utsi – AP
		5	Ansgar Aslaksen – Fe/Ol
		6	Per Ivar Henriksen – AP

Senterpartiet

Medlem		Varamedlemmer	
1	Fred Johnsen	1	Einar Johansen
		2	Nancy Porsanger Anti

Fellesliste: H, V og FrP

Medlemmer		Varamedlemmer	
1	Tone Orvik Kollstrøm – H	1	Karen Inga Vars – V
2	Rebeke Tapio – FrP	2	Brynly Ballari – H
		3	Ellen Kristina Saba – H
		4	Jan Steinar Jessen – H

AP	Arbeiderpartiet
SV	Sosialistisk Venstreparti
Fe/Ol	Felleslista-Oktasašlista
SfP/NSR	Sámeálbmot Bellodat-Samefolkets parti/NSR Tana
SP	Senterpartiet
H	Høyre
V	Venstre
FrP	Fremskrittspartiet

Vedtatt i kommunestyret 13.10.2011.

Helse- og omsorgsutvalget

Fellesliste: AP, SV, Fe/Ol og SfP/NSR

Medlemmer		Varamedlemmer	
1	Laura Kjølås, leder – SV	1	Gry Hege Lille – Fe/Ol
2	Per Ivar Henriksen, nestleder – AP	2	Stig Torheim – AP
3	Trond Are Anti – SfP/NSR	3	Marit Bruland Varsi – SV
4	Cecilie Knibestøl – AP	4	Arne Røberg – AP
		5	Maret Inga Henriksen – AP
		6	Ole Muosát – SfP/NSR

Senterpartiet

Medlem		Varamedlemmer	
1	Viktoria Nilsen	1	Merete Sabbasen Helander
		2	Olaf Trosten
		3	Laila Hagalid Berntsen

Fellesliste: H, V og FrP

Medlemmer		Varamedlemmer	
1	Brynly Ballari – H	1	Eli Sabbasen – FrP
2	Monica Balto – V	2	Marit Johansen – H
		3	Arnt Pettersen – FrP
		4	Bjørn Breivik – H

AP	Arbeiderpartiet
SV	Sosialistisk Venstreparti
FL/OL	Felleslista-Oktasašlista
SfP/NSR	Sámeálbmot Bellodat-Samefolkets parti/NSR Tana
SP	Senterpartiet
H	Høyre
V	Venstre
FrP	Fremskrittspartiet

Vedtatt i kommunestyret 13.10.2011.

Valgnemnda

Parti/liste	Representant	Personlig vararepresentant
AP	Per Ivar Henriksen, leder	Randi Lille
Fe/Ol	Hartvik Hansen	Ansgar Aslaksen
FrP	Rebeke Tapio	Arnt Pettersen
H	Brynly Ballari	Ellen Kristina Saba
SfP/NSR	Solbjørg Ravna, nestleder	Trond Are Anti
SP	Nancy Porsanger Anti	Fred Johnsen
SV	Laura Kjølås	Per Magne Lille
V	Karen Inga Vars	Jan Oskar Dervo

AP	Arbeiderpartiet
SV	Sosialistisk Venstreparti
Fe/Ol	Felleslista-Oktasašlista
SfP/NSR	Sámeálbmot Bellodat-Samefolkets parti/NSR Tana
SP	Senterpartiet
H	Høyre
V	Venstre
FrP	Fremskrittspartiet

Vedtatt i kommunestyret 13.10.2011.

Representanter til styret og representantskapet i Norasenteret IKS

Representantskapet

Representant:	Laura Kjølås
Vararepresentant:	Rebeke Tapio

Styret

Representant:	Viktoria Nilsen
Personlig vararepresentant:	Brynly Ballari

Vedtatt i kommunestyret 15.12.2011

Representanter til Øst-Finnmark Regionråd

Representanter	Vararepresentanter
1. Frank M. Ingilæ *(ordfører)*	1. Hartvik Hansen 2. Solbjørg Ravna 3. Laura Kjølås
2. Ellen K. Saba *(fra opposisjonen)*	1. Rebeke Tapio 2. Einar Johansen

Vedtatt i kommunestyret 17.11.2011

Kommunestyret

Arbeiderpartiet

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Frank Martin Ingilæ (ordfører)	1 Tom Ivar Utsi
2 Randi Lille	2 Marit Kristine Knotten
3 Ulf Ballo	3 Torill Klogh
4 Sandra Lille	4 Maret Inga Henriksen
5 Liz Utsi	5 John Øystein Jelti
6 Jon Arild Aslaksen	6 Oddmund Aslaksen
7 Arne Røberg	7 Stig Torheim
8 Per Ivar Henriksen	8 Cecilie Knibestøl
9 Tor Asle Varsi	9 Johanne Daniloff
	10 Jorund Jensen Bordi
	11 Matti Sipinen
	12 Bjørn Wiggo Mentzoni

Sosialistisk Venstreparti

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Laura Kjølås	1 Per Magne Lille
	2 Astrid Johanna Kjølås
	3 Lisbeth Isaksen
	4 Marit Bruland Varsi

Senterpartiet

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Fred Johnsen	1 Viktoria Nilsen
2 Einar Johansen	2 Olaf Trosten
3 Nancy Porsanger Anti	3 Merete Sabbasen Helander
	4 Aleksander Lyngberg
	5 Jan Larsen
	6 Laila K. Hagalid Berntsen

Fremskrittspartiet

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Rebeke Tapio	1 Arnt Pettersen
	2 Birger Dervo
	3 Eli Sabbasen
	4 Ingar Eikeland

Felleslista-Oktasašlista

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Hartvik Hansen (varaordfører)	1 Gry Hege Lille
2 Ansgar Aslaksen	2 Cathrine Erke
	3 Per Gunnar Guttorm
	4 Marit Anna Hildonen
	5 Ronald David Helander

Høyre

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Tone Orvik Kollstrøm	1 Veronika Blien
2 Kåre Breivik	2 Helge Samuelsen
3 Ellen Kristina Saba	3 Bjørn Vidar Dalan
4 Jan Steinar Jessen	4 Marit Johansen
5 Brynly Ballari	5 Morten Blien
	6 Bjørn Breivik
	7 Tanja Pettersen
	8 Aleksander Kolstrøm

Venstre

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Karen Inga Vars	1 Terje Johan Ellila
	2 Aina Jessen
	3 Sverre Pedersen
	4 Sigmund Nerby

Sámeálbmot Bellodat-Samefolkets parti/NSR Tana

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Solbjørg Ravna	1 Trond Are Anti
	2 Ingrid Nordal
	3 Ánde Trosten
	4 Ellinor Guttorm Utsi

Vedtatt i kommunestyret 13.10.2011.

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	123/2012	13.09.2012
Kommunestyret	68/2012	20.09.2012

Suppleringsvalg etter Eli Sabbasen (FrP)

Rådmannens forslag til vedtak

Kommunestyret foretar følgende suppleringsvalg etter Eli Sabbasen (FrP) gjeldende fra dags dato for resten av kommunestyreperioden 2011-2015:

> Som 1. varamedlem i helse- og omsorgsutvalget for grupperingen H, V og FrP velges:
> ……

Saksopplysninger

Kommunen er gjort kjent med at Eli Sabbasen (FrP) er flyttet fra kommunen. I samtale med Sabbasen opplyser hun at hun er flyttet til Sverige og har meldt flytting til landet. Denne flyttingen er i følge Sabbasen registrert 9. august 2012 i Sverige. Sabbasen har således tapt sin valgbarhet til å ha politiske verv.

Sabbasen har følgende politiske verv:
- 3. varamedlem i kommunestyret for FrP
- 1. varamedlem i helse- og omsorgsutvalget for grupperingen H, V og FrP.

Det følger av kommunelovens § 14 om valgbarhet at;
1. *Ved valg til*
0 *formannskap og fylkesutvalg*
0 *faste utvalg*
0 *kommunedelsutvalg*
0 *kontrollutvalg*
0 *kommuneråd og fylkesråd*

0 *kommunale eller fylkeskommunale nemnder opprettet i medhold av andre lover gjelder følgende regler:*

a) Valgbar og pliktig til å ta imot valg er den som har stemmerett ved valg til kommunestyre (...), og som når valget finner sted står innført i folkeregisteret som bosatt i vedkommende kommune (...).

2. Den som har tapt sin stemmerett (...) for vedkommende kommune (...), er utelukket fra valg til også andre folkevalgte organer enn nevnt i nr. 1

Kommuneloven § 15 nr. 1 har bestemmelser om den som taper sin valgbarhet:

1. Den som taper valgbarheten til et folkevalgt organ i valgperioden, trer endelig ut av dette. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra kommunen (...) for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Kommuneloven § 16 nr. 2, 5-6 har videre bestemmelser om opprykk og nyvalg.

2. Hvis medlemmer av kommunestyret (...) trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmer inn i den nummerorden de er valgt.

5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til (...) et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret (...)blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret (...) selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet (...) kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalget.

6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret (...), som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.

Det er derfor nødvendig å foreta suppleringsvalg etter Sabbasen. I følge delegasjonsreglement pkt. 3.9 er det formannskapet som innstiller til kommunestyret ved suppleringsvalg. **Det skal her suppleres med nytt 1. varamedlem i helse- og omsorgsutvalget for grupperingen H, V og FrP.** Grupperingen utpeker selv den som skal rykke inn på den ledige plassen. Rådmannen minner om kjønnsbalansen.

Grupperingen H, V og FrP har i Helse- og omsorgsutvalget har slik sammensetning:

Medlemmer	Varamedlemmer
1 Brynly Ballari – H	1 Eli Sabbasen – FrP
2 Monica Balto – V	2 Marit Johansen – H
	3 Arnt Pettersen – FrP
	4 Bjørn Breivik – H

Når det gjelder kommunestyret så følger det av kommuneloven § 16 nr 2 at varamedlem nr. 4 Ingar Eikeland i kommunestyret for FrP rykker opp en plass. Jf. valgloven § 14-2 nr 2 skal

valgstyret foretas nytt valgoppgjør når en vararepresentant er blitt ledig, dersom ordfører finner dette nødvendig.

Vurdering

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret	69/2012	20.09.2012

Referatsaker/Orienteringer - KST

Rådmannens forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksopplysninger

Det kan i møtet bli gitt orienteringer.

Vurdering

RS 13/2012 Melding om vedtak - Kontrollutvalgets sak 21/12 - Åpne møter i kontrollutvalget

RS 14/2012 Protokoll fra møte i Styret i Kontrollutvalgan IS 30.05.12

RS 15/2012 Protokoll fra KU - møte 28.8.2012

RS 16/2012 Møteprotokoll ELD 190612

RS 17/2012 Møteprotokoll ELD 100912

RS 18/2012 Nytt valgoppgjør - SV

RS 19/2012 Nytt valgoppgjør - FrP